





GARSAS

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS
Išleina Ketvirtadieniais Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:

Am. Jungt. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsieniose metams \$3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

TAMSŲ IR ŠVIESŲ AMERIKOS LIETUVIŲ
GYVENIMO BRUOŽAI

Lyginant dabartinį Amerikos lietuvių gyvenimą su tuo, kas buvo 20 metų atgal, matosi dideli skirtumai. Paviršutiniai žiūrintie skirtumai nevienam sudaro įspūdį, kad Amerikos lietuvių tautinis gyvenimas jau gerokai apmiręs, veikimas sumažėjęs, dosnumas tautiniams ir kultūriniais reikalams visai silpnas.

Toks įspūdis dalinai yra teisingas. Mūsų gausingose kolonijose jau nėra tiek lietuviškų vaidinimų, koncertų ir kitokių lietuviškų programų, kaip anais laikais. Mūsų laikraščiai ir spaustuvių lentynose baigia trūnyti sceniški veikalai ir jų visai mažai perka. Metiniais vaidinimais po visą plačią Ameriką beveik galima suskaičiuoti ant rankų pirštų. Jaunesnių žmonių susirinkimuose jau skamba angliška kalba. Jaunimas nuo vaidinimų iš koncertų nukrypo į sportą—į bolės mušimą, mėtymą ir ritinėjimą, į paprastas pasilinksminimo pramogas, kurios jokio tautinio žadinimo ir sąmoninimo nesukelia. Dosnumas Lietuvos reikalams nupuolė iki žemiausio laipsnio. Anais laikais, kai dėjomės prie laisvos nepriklausomos Lietuvos atkūrimo, viena vidutinė kolonija pajėgdavo sukelti daugiau aukų, negu dabar visos kolonijos sudėtos į krūvą. Suprantama, tam yra daug priežasčių. Nedarbas, ekonominis suvargimas, užsivylimas. Reto kurio lietuvių stalčiuose nesiranda pluoštai visokių subankrutavusių bendrovių šėrų. Visos jos buvo organizuojamos po gražiais, patriotingais žodžiais—pakelti ekonominę ir kultūrinę Lietuvos gerovę, koncentruoti lietuvių kapitalus į savųjų rankas. O iš viso to pasilikto tik krūvos beverčių popierių, kurios ir po šiai dienai kartina širdis ir mažina atjautimą ir dosnumą bile kokiame naujam, kad ir geriausiam sumanymui.

Bet giliau pasidžiūrėjus matosi ir šviesesnių praigėdulių. Mūsų spauda, visą laiką stovėjusi tautinėje sargyboje, laikosi savo pozicijose. Tiesa, iš suvirš trisdešimties periodinių laikraščių bent trečdalią būtų galima išbraukti, kaip lietuvių tautai nereikalingus ir net žalingus laikraščius. Jie po senovei garbina svetimą mums Maskoliją, stengiasi skiepiinti svetimas komunizmo ir bedievybės idėjas migdant savo tautos meilę. Iš kitos pusės matosi didesnis įsiamoninimas ir spaudos reikšmės supratimas, kas patikrina mūsų lietuviškai-katalikiškų laikraščių išsilaukimą ateityje.

Iš 120 lietuviškų bažnyčių dar tik vienai kitai gre-

sia perėjimas į kitataučiu rankas. Mūsų bažnyčios po senovei pasilieka netik religinomis, bet ir tautinėmis tvirtovėmis. Susilaukus savos lietuviškos tėvų marijono vedamos dvasinės seminarijos, mūsų bažnyčios ir toliau bus aprūpinamos šviesiais ir uoliais katalikais ir lietuvišties vadais.

Virš 50 seserų vienuolių vedamų pradžios mokyklų, kuriose auklėjama virš 10,000 berniukų ir mergaičių, duoda gražių vilčių mūsų ateičiai. Tai nauja gyvybė mūsų parapijoms, organizacijoms ir tautinėms institucijoms palaikyti. 3 mergaičių akademijos, bernaičių kolegija ruošia būsimus veikėjus ir vadus.

Tik reikia daugiau optimizmo ir daugiau darbo. Mūsų kolonijos po senovei turi būt apjuostos centralinių organizacijų kuopomis, kaip LRKSA, Vyčių, Moterų Sąjungos, Liet. Darbininkų Sąjungos ir kitų. Stengkimės į tas kuopas sutraukti naujas kartas. Jeigu vyresnieji nepataiko joms vadovauti, tegu jų vietas užima iš jų pačių tarpo nauji vadai. Tokių jau yra užtekina.

Štai gegužės 20-23 dienomis Worcesterį įvyksta L. R. K. S. A. 52-sis Seimas. Pasirodo, kad iš kuopų vyksta delegatai gan žymūs skaičius čia augusių. Pačioje centro valdyboje jau turime virš trečdalią čia augusių atstovų ir jie užima labai atsakomingas vietas.

Mažiau aimanavimų, nusiminimų, o daugiau darbo ir pasirizmo, o mūsų gyvenimą nušvies skaitstis ir gyvastingi pragiedruliai.

GELEŽINIS FONDAS
STEIGIA VAIKŲ
TEATRĄ

Vilnius.—Norint padėti lietuviška kultūra augantiems mažiesiems, Vilniaus Geležinis Fondas nutarė Vilniuje steigti vaikų teatrą. Vaikų teatrą jau yra sudariusi mokytojų grupė. Šiam darbiui paremti V. G. F. paskyrė 1000 litų, kad mažiesiems artistams būtų galima parūpinti reikalingų scenos drabužėlių ir dekoracijų. Vaikų teatras su savo vaidinimais pradžioje aplankys visas Vilniaus pradžios mokyklas, o vėliau su savo spektakliais vyks į provinciją.

UZDRAUDĖ GIEDOTI
'LENKŲ HIMNĄ

Vilnius.—Vilniaus arkivyskupas Jaltbrzykoviškis paskelbė visiems katalikių bažnyčių klebonams raštą, kuriuo nuo šiol draudžiama bažnyčiose giedoti "Bože, cos Polskę" ir kitokias lenkų patriotines giesmes. Šis raštas dabar tikintiesiems perskaitytas pamaldų metu bažnyčiose.

Apžvalga

LIETUVA ĮGYVENDINO
SAVO TEISES

"Garse" jau buvo pranešta, kad kovo 29-tą Lietuvos vyriausybė įteikė Tautų Sąjungos generaliniam sekretoriui raštą—atsakymą į lenkų protestą dėl Vilniaus perdavimo. Šiuo reikalu "Lietuvos Aidas" tarp ko kito rašo:

"Zvilgsnis į praeitį duoda vienintėlį teisingą atsakymą. Didžiojo karo ir caristinė Rusija sudariusių tautų revoliucijos pasekmėje Rytų Europoje susidarė naujas teritorinis, politinis ir tautinis susitarimas. Caro imperijos suvereninių teisių paveldėtoja pasidarė Sovietų Sąjungos Vyriausybė, kuri sudarė taikos sutartis su visomis atsiskyrusiomis ir nepriklausomoms paskelbusiomis buvusios imperijos vakarinio pakraščio valstybėmis, tuo būdu joms ir formaliai perdavė suvereniosios valstybės tose teritorijose. Tarpe kitų, toks suvereninių teisių paveldimas buvo padarytas 1920 m. liepos 2 d. taikos sutartimi ir Lietuvai, įskaitant į jos teritoriją sąstatą Vilniaus sritį drauge su amžinąja Lietuvos sostine Vilniumi. Taigi, teritorinis mūsų atsiskirusios nepriklausomos valstybės statusas buvo teisiškai ir faktiškai nustatytas jau maždaug lygiai prieš 20 metų."

"Deja, kaip gerai žinoma, naujai susikūrusi Lenkija, neilgai trukus po SSSR Lietuvos taikos sutarties pasirašymo, inscenizavusi vadinamąjį gen. Żeligowskio 'pučą', mūsų pietryčių sieną smurtiškai sulaužė, pagrobėdama Lietuvos sostinę su teritorijomis dalimi. Lietuvos protestai tarptautinėje plotmėje ir pastangos šiam smurtui atitaisyti tačiau nedavė jokių vaisių. Betgi Lietuvos vyriausybė to smurto veiksmo niekad nepripažino.

"Taigi, Lenkija niekad nebuvo įgijusi jokių teisių į Vilnių ir jo sritį, išskyrus laikinas okupacines 'teises', atsiradusias iš galiojančių sutarčių ir pačios Lenkijos tarptautinių pasižadėjimų sulaužimo (Lietuvos SSSR taikos sutarties, Suvalkų sutarties ir Tautų S-gos paktų). Taigi, šiuo atžvilgiu Lietuva, pagal tarpusavini draugišką susitarimą su SSSR vėl pradėdama valdyti savo sostinę, nėra atlikusi jokio buv. Lenkijos teritorijų 'priėmimo', ir SSSR nėra padaręs jokio nepriklausomos teritorijos 'perleidimo'. 1939 m. spalio 10 d. SSSR Lietuvos sutartimi buvo tik perduota Lietuvai josios amžinoji sostinė ir sritis, kuri niekadais teisėtai nepriklausė Lenkijai. Tuo būdu buvo tik atitaisytas buv. Lenkijos vyriausybės padarytas Lietuvos atžvilgiu smurto bei neteisėtas ak-

tas įvykdyta 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartis, ir Lietuva, kaip neužginčijamai teisingai pasakyta Lietuvos Vyriausybės rašte T. S. Gen. Sekretoriui, 'vėl pradėdama valdyti savo sostinę ir gretimą sritį, įgyvendino savo žimtines teises, kurios nė viena momentą nebuvo perėjusios Lenkijai'."

LOKALIZACIJOS BAR-
JERŲ LAUŽYMAS

Gausus ir gerai išlavintas Chicago vyčių choras nuvyko į Detroit, Mich., išpildyti koncertą ir gerai pasirodė. Dienraščio "Draugo" bendradarbis A. Skirius iš to daro tokias išvadas:

"Lietuvių kolonijų ir organizacijų vadai buvo susirgę (kai kurie dar ir dabar tebeserga) keista izoliavimosi manija. Kokios to priežastys—sunku pasakyti: gal šykštumas, gal iniciatyvos ir drąsos stoka, gal pavydas ir perdidelė ambicija, gal apsyvilimas ir sutingėjimas. Tik visiems aišku tuo nesuapratimo neelentoms pasekmės: smarkesnis nutautėjimas, vietos veikimo stagnacija, bendrų organizacijų pajėgų silpnėjimas, religinio ir kultūrinio entuziazmo mažėjimas.

"Džiugu, kad tie storieji lokalizacijos (uždarymo tik savo ar kolonijos ribose) lediniai barjerai pradeda lūžti. Linkėtume, kad jie, kartu su pavasario šiluma, visiškai sutrupėtų ir ištirtų."

KOMUNISTŲ GUDRYBĖS

Savaitraštis "Amerika" rašo:

"Gegužės pirmos dienos išvakarėse Komunistų Internacionalas išleido agitacinį atšaukimą, kuriame, tarp kitko kviečiamos visos pasaulio moterys reikalauti, kad jų sūnūs, vyrai ir broliai būtų grąžinti iš karo fronto. Jame darbininkai raginami reikalauti visur spaudos ir susirinkimų laisvės. "Gražūs žodžiai. Ar ne? Bet ar gali būti didesnis pasityčiojimas iš darbininkų, kai šis raštas išleistas ne kar kitur, kaip tik Maskvoje?"

"Ar tie žodžiai taikomi rusų moterims, kad jos priktų užpultos Suomijos laukuose žuvusius sūnus, vyrus ir brolius? Ar jie taikomi Sovietų Rusijai, kur niekas kitas negali turėti spaudos, kaip tik komunistinė valdžia, kur niekas negali sukurti susirinkimų, kaip tik komunistai?"

Budapeštas.—Vengrijos autoritetai suėmė daug įtartinų asmenų šnipinėjusių Prancūzijos ir Sovietų Rusijos naudai.

ŠIS MARGAS PASAULIS
Rašo GINTRŪNAS

MOTINĖLĖMS

Abraomas Linkolnas, prisimindamas savo mirusios motinos meilę, pasiaukojimą ir savęs išsidėjimą, kartą parašė: "Visa, kas aš esu, ir kuo vilnuos būti, tai mano motinėlės dėka."

Ir visa, kas yra gražas ir kilnusis žmonių darbuose, beabeje kokios nors motinos meilė tam nuveiktam darbiui davė pradžią. Juk motinos meilė išsaulia meilumą, gražybę ir saldybę iš savo sūnų ir dukterų prigimties.

Kad ir užmiršta vaikas motiną, motina niekad jos neužmirš, nes motiniška meilė jai neleidžia to daryti. Iš meilės ji drąsiai žengia mirties ir maldėjimo šešėliuose, kad pagimdytų savo sūnų ar dukrelę. Iš meilės ji peni, augina, auklėja tą silpną kūdikėlį, rengdama jį prie gyvenimo kovų ir audrų.

Jam susirgus, motinėlė budį dieną ir naktį prie lošelio, — susirūpinus, nemiegojus, nevalgius, — užmiršdama pati save, kad vaikeliui tarnauti, padėti, ir jam palengvinti ligos skausmus. Jam užaugus, jį nepalaukia jį jį mokinus savo žodžiais, ir veiksmais ir pavyzdžiu. Tai jo geriausia mokytoja, draugė ir

patarėja. Ir kai pasaulis jam uždeda blizgantį garbės vainiką, ir apvainikuoja jo pastangas ir darbus, motina slepia save, nes norėdama atimti nuo jo nė mažiausį garbės krislį.

Bet kai likimas nuvaro jį gėdos, vargo ir nelaimės keliais, jį vis pasilieka jam ištikima irki galvis. Kai visas pasaulis pirktais jį bado, ir bevilties nagai drasko jam širdį, jį jai nepaleidžia. Ir jei tenka jam pabaižti savo gyvenimą ant karutvių ar elektros kedėje, ten prie naujai suploto kapo raste jį vienui vieną,—sukniubusią ir maldaujančią pasigailėjimo iš Dievo. Jos maldos ir meilė savo sūnų lydi ne tik nuo lošelio iki karšto, bet iki pačių amžinybės vartų.

Gegužės mėnuo pašvėstas šv. Motinai Marijai. Tą mėnesį švenčiame ir Motinos Dieną. Ir vienai ir kitai pinkime maldų vainikėlių. Jei žemiška mūsų motina dar su mumis, prašykime iš Dievo gausių jai malonių; jei mirus, melskimės už jos sielą, kad Visagalis suteiktų jai amžiną laimę dangaus karalystėje. Nes visa, ką mes esame, ir kuo vilimės būti, tai mūsų motinėlės dėka.

GRAUDUS "BALSAS
IŠ ANAPUS"

Vilnius.—"Vilniaus Balsas" įsidėjo tokį laiškėlį, pavadintą "Balsas iš anapus":

"...Akys pavargo; širdys apkarto vis belaukiant iš vakarėlių savųjų. Su naująja padėtimi niekaip negalime apsiprasti, nieko aiškesnio ir tikresnio iš joks negalima tikėtis. Visi gyvena tik ta diena, rūpesčiuose ir nežinojime, kaip ilgai dar bus galima pasilikti tėvų ir prietėvių sodybose.

Kietos lenkų okupacijos laikais, mūsų kraštas už lietuviškumą, regis, daugiausia nukentėjo. Daugeliški, Tverčiaiaus, Melaigėnų, Čekinių, Adutiškio, Švenčionių ir kituose gretimuose valstiešiuose reta kuri šeima nebuvo nuo lenkų administracijos nukentėjusi. Apskritiųjų kalėjimai būdavo perpildyti mūsų jauniu, atkakliausiai kovojusių dėl lietuviško žodžio bažnyčiose, mokyklose ir kaimo sambūriuose. Mus toje kovoje stiprindavo viltis, kad okupantai šiame, jiems visiškai svetimame, krašte amžinai išsilaikyti negalės, kad anksčiau ar vėliau mes vistiek būsime draugėje su laisvaisiais broliais...

Savo tautinėje ir kultūrinėje kovoje mes buvome jau labai daug pasiekę. Pastaraisiais metais mūsų apylinkės duodavo net 80 nuoš. visų Vilniaus lietuviškosios spaudos skaitytojų, didelę dalį Vilniaus Vytauto D. gimnazijos moksleivių, nebuvo kaimo, kuris nebūtų turėjęs vieno ar kelių lietuviškųjų organizacijų padalinii. Mūsų apylinkėse liko nuo pasikeisimo apsaugota gimtoji kalba—dargi lenkų pareigūnai turėjo jos pramokti, nes be jos čia jie nepajėgdavo žmoniškiau eiti savo pareigų.

Sužinoję apie Lietuvai grąžinamą Vilnių ir jo sritį mes džiaugėmės be galo be krašto—verkiem iš džiaugsmo. Su pasididžavimu tada jutome, jog šiame tautos laimėjime prasmingos buvo ir mūsų pastangos ir mūsų kančios... Ir to, kas vėliau su mumis įvyko, mes iki šiol neįstengiamė suprasti. Mėdiaginius sunkumus mes esame pripažę pakelti, tačiau, kažin, ar pajėgsime atlaikyti dvasinį smūgį, visiškai nelauktą, mus nuo brangiausios tėvynės Lietuvos vėl atskyrusi...

VILNIAUS UNIVERSITETO
BIČIULIŲ
DRAUGIJA

Vilnius.—Neseniai Vilniuje įsteigė Vilniaus Universiteto Bičiulių Draugija, kurios tikslas padėti stiprėti Vilniaus Universitetui. Draugija patvirtinta ir nuo Velykų pradeda veikti. Dros nariais bus baigusieji V. D. Universiteto Kaune arba Vilniuje, nario mokėtis tik 10 litų metais; nariai rėmėjai gali būti visi, kas tam tikslui paaukos didesnę sumą arba pasizadės mokėti ilgesnį laiką padidintą mokesnį. Nariai rėmėjai bus pagerbti ypatingais atžymėjimais. Iš D-jos lėšų bus palaikomi Universiteto Vilniuje rūmai, remontuojami freskai ir stengiamasi Universitetą padaryti tuo, kuo jis Lietuvai skirtas būti, būtent vyriausioju švietimo židiniu, šviečiančiu visai Lietuvai ir atsispindinčiu plačiausiame pasaulyje.

KUN. J. ŽIDANAVIČIAUS
DOVANA

Vilnius.—Vilniaus apskrities mokyklų inspektorius M. Židūnis gavo iš Amerikos lietuvių, rašytojų, didelio labdario kun. J. Židavničiaus (Seirijų Dėdė) laišką, kuriuo jis įgalioja nupirkti Vilniaus krašto neturintiems pradž. mokyklų mokiniam vadovėlių už 300 dolerių. Be to, rašytojas paveda pagal reikalą duoti mokytojams nemokamai savo veikalėlių, rengti mokyklose vaidinimus. Kun. Židavničius taip pat dovanojo 100 ekzempliurių savo parašyto di-

VERTA PAGALVOTI

Veda KUN. P. M. JURAS, LRKSA Dvasios Vadas

TAIKA BĖGA NUO ŽMONIŲ, NES...

Tautos šiandien skursta ir žūsta, nes pasirinko vadovu savo savanaudišką protą, o ne Kristaus meilę. Žemės valdovai "ieškojo" taikos, žemiškos taikos, ir vietoje jos rado rūpesčius, susikrėtimus ir pagaliau kraujo praliejimą. Yra tokių tautų ir valstybių, kurios išvaizduoja, kad tik be Kristaus žmonės gali būti laimingi. Bet čia įvyksta nuostabus dalykas: juo labiau im persekioti Kristų, juo labiau žmonės prie Jo artėja. Pavyzdžiū gali būti bolševikų "rojus" derlingose (be duonos!) žemėse, kur vis daugiau plečiasi slaptos naminės bažnyčios ir Kristaus meilė plečiasi vis didesnio skaičiaus žmonių širdyse...

Taika nepareina nuo turtų ir technikos: juo labiau kyla civilizacija, tolydžio mažėja kultūra. Tikroji dvasios ramybė eina iš vidaus, ji gali būti didžiausiam skurde ir prispaudime, apie ką taip vaizdžiai Kristus sako: "Laps turi urvus ir dangaus paukščiai lizdus, o žmogaus sūnus neturi kur galvos priglausti". Ir kol Kristus neras žmones, jų širdyse kur galvos priglausti, tol

tautos, ieškodamos taikos, raktai neramumą ir praغيštį. Rimtai žiūrint "pasaulio galybė yra ištikrųjų ne kas kita, kaip galybė pamišėlio, kuris, užsidėjęs popierinę kepurę, sėdi ant muilo dėžės, vaizduojančios sostą ir įsikalba sau, kad esąs pasaulio viešpats"...

Ir kol žmonių protuose nepriegys pati svarbiausia tiesa, kad tik Kristus tėra vienintelis tikrasis valdovas, kuris per žmonių širdis neša tikrąją taiką, džiaugsmą ir kūrybingumą, tol tautos nebus gerovės. Tikras taikintojas tėra Jis, ir tikroji taika pareina nuo tautų klusnumo Jam. O tikrasis klusnumas yra veiklus dalyvavimas kūrime Dievo Karalystės savyje ir visuomenėje! Dieviškasis klusnumas yra džiaugsmo kelias to, kuris tyliai eina su pergalės vėliava drąsiai ir sąžiningai pavestą jam darbą šei-moje, fabrike, visuomenėje. Tikras krikščionis stengiasi kiekvieną darbą gerai atlikti ir pasitikti amžinai guodžiančiais žodžiais: "Ieškokite visų pirma Dievo Karalystės, o visa kita bus jums pridėta".

Taika nepareina nuo turtų ir technikos: juo labiau kyla civilizacija, tolydžio mažėja kultūra. Tikroji dvasios ramybė eina iš vidaus, ji gali būti didžiausiam skurde ir prispaudime, apie ką taip vaizdžiai Kristus sako: "Laps turi urvus ir dangaus paukščiai lizdus, o žmogaus sūnus neturi kur galvos priglausti". Ir kol Kristus neras žmones, jų širdyse kur galvos priglausti, tol

KANARĖLIŲ ORKESTRAS

Vienas dailydė, vardu Karolis Hollaenteris, gyvenantis netoliese Budapešto, pats buvo muzikantas, ir labai mėgo kanarėles; ir bedirbdamas savo verslincyčioje, jis pratinė jas net prie tartarino čiužbėjimo. Tuo būdu, jis išlavino kanarėles muzikoje taip, kad kiekviena iš jų grupė galėjo be suklydimo čiužbėti atskais klasiškas gaidas. Pagaliau, jis sukūrė kanarėlių orkestrą, kuris atitinkamai buvo išlavintas čiužbėti Radetzko klasiškąjį gedulo maršą.

Dešimt kanarėlių sudarydavo grupę. Jos, taip išmiklintos ir išlavintos pačios susiformuodavo į tokias grupes, ir beplausnamos, čiužbėjo tariamą muzikalį maršą.

Taip išlavinti tas kanarėles žėmė daug laiko menininkui dailydėi. Tikrovėje, jas belavindamas, jis net pražilo ir susilaukė senatvės. Ir jis, sukakęs 79 metų amž., kuomet rengėsi skirtis iš šio pasaulio, tos jo kanarėles, čiužbėdamos, nulydėjo jį į amžinatvę.

"Mano brangios kanarėlės" jis rašo savo testamente... "Aš jau gavau iš šios girios... Ir maldauju autoritetų... jas pa'eisti į tą pačią giria..."

Pagal maldavimą, kanarėlių dūrelės buvo atidarytos. Kanarėlės išskrido, apsuko aplink savo mokytojo lavoną, ir virš jo plasnojo, lyg kabėdamos ore. Tačiau, nesulaukdamos įsaknčios jo vadovybės pradėti priprastą čiužbėjimą, jos pačios, susiformavusios grupėmis, užčiužbėjo Radetzko klasiškąjį gedulo maršą... Baigusios... jos, lyg auksinis debesėlis, išskrido pro langą, ir pranyko padangėje.

Iš tavo grobų suformuotas yra tavo narvelis, kuriame tavo širdis plasnoja arba plauka. Ar žinai, kas yra tas plasnojimas arba plakimas tavo krūtinėje? Tikrovėje, tai yra tavo sparnų plasnojimas arba plakimas. Gi tų tavo sparnų plasnojimas arba plakimas yra tavo kiekvienas išreikštas žodis, kiekvienas atliktas darbas, kiekvienas karžyngas pasiryžimas, kuriuo ryžtiesi kitam žemės keleviui padėti prisitarti arčiau dangaus. Vieną gražią dieną, kurią tavo sparnų plasnojimas arba plakimo delio religinio veikalo "Tikėjimo Skydas" Vilniaus krašto mokytojams.

mas sustos veikti tavo krūtinėje, kas gi atsitiks?..

Niekas kita, kaip tik tos mažutės auksinės kanarėlės, būtent: tavo mintys, tavo žodžiai, tavo darbai, tavo pasiryžimai, ir visa kita, kas tik buvo atlikta Dievo garbei (o kaip gerai?)—skris į dangiškuosius ir amžinuosius namus, kad prieš Beribės Amžinybės Meilingojo Kūrėjo Sostą čiužbėti tavo gerųjų nuveikimų klasiškąjį sutartinę ir nusipelnytą garbingąją giesmę.

A. T. (Samata)

LIETUVOS DARBO RŪMŲ
MOKYKLOS IR KURSAI

Kaunas.—Lietuvos Darbo Rūmai, darbininkams daugiau mokslu įsigyti, jau kelinti metai turi įsteigę specialius ir bendro lavinimosi kursus, kuriuose išeinama pradžios mokyklų programa.

Dar didesniai darbininkų išsilavinimo laipsniui pakelti, reitais metais, su švietimo Ministerijos pritarimu, Darbo Rūmai Kaune atidarė progimnaziją. Šiuo metu progimnazijoje mokosi 230 darbininkų ir tarnautojų: 128 vyrai ir 102 moterys. Juos moko 14 mokytojų. Darbininkai už mokslą moka metams 80 lt., tarnautojai 150 lt. Kad nesudarytų sunkumų, mokama kas mėnesį, kiek kas išgali. Bedarbiai ir neturtingieji visiškai atleidžiami nuo mokesčio, kad tik gerai mokosi. "Gimnazistų" amžius nuo 18 iki ir per 35 metus.

Viso Lietuvoje šiuo metu veikia Darbo Rūmų suorganizuoti ir išlaikomi 42 įvairūs kursai. Iš šių kursų 17 yra specialinio bei profesinio pobūdžio, 14 bendro lavinimosi ir 11 lietuvių kalbos kursų Vilniaus krašte. Daugiausiai klausytojų turi lietuvių kalbos kursai—iš viso 2,434 klausytojus. Specialinius kursus lanko 875 ir bendro lavinimosi—970 klausytojai. Daugiausia kursantų turi Vilnius—2,300, toliau eina Kaunas—850, Panevėžys—220 ir tt. Iš viso Darbo Rūmų bendro lavinimosi kursams lanko apie 8,500 žmonių. Siemet jau atidaryti Ukmergėje šaltkalvių braižybos kursai, Tauragėje mūrinių kursai ir Marijampolėje atidaromi mūrinių kursai. Lietuvos darbininkai rodo didelį norą šviestis ir lavintis, ir kur tik atidaromi kokie kursai, ten klausytojų susirašo visuo-

met didesnis skaičius, negu galima sutalpinti.



# MOTINOS PAGARBAI

Petras Vaičiūnas

KOS. ŠUKIS

## MOTINOS VARDAS

O, motinos varde, širdy suskambėjęs,  
Pasaulis tavim tik, kaip saulė, gražus,  
Nes tu jam esi vis gyvybės skelbėjas,  
Nes tu jam sakai vis, kad grožis nežus.

O, motinos varde, o, šventasai aide,  
Atskriejęs į žemę iš sauliu dangaus,  
Per amžius, it kanklės, žmonijai tu aidai,  
Kad motinos žodis širdies neapgaus.

O, motinos varde, iš meilės, kaip saulės,  
Užgimęs mum skelbti jos grožio valdžios,  
Neliukai skambėjęs, ir visas pasaulis  
Per amžius bus pilnas paguodos saldžios.

O, motinos varde, o, arfa prabilus,  
Tu žemės svajonių džiaugsmingai varpai,  
Tu aidai, kad rimtų mum nerimai gilūs,  
Tu gedulo šydą nuo veidė karpai.

## SU MOTINOS ŠIRDIM Į GYVENIMĄ

Tas žodis—motina taip savas, mielas ir pa-  
prastas. Ne vieną Motinos Dieną metuose, bet  
per 365 dienas šimtais kartų minimas.

Margasai pasaulis daug visokių įžymiųjų yra  
pergyvenęs, daug garsių žmonių matęs. Tačiau  
daug žymių vardų, devyniais aidais gyvenime  
skambėjusių žmonių širdyse atgarsio neradę, lū-  
pose nuvyto ir dingio nežinijoj. Bet motinos var-  
das nebus užmirštas. Jis brangus galingam val-  
dovui ir mylimas užmirštam vargdiečiui.

Žodį "motina" ne su baime mes tariam, bet  
atvira, nuolankia širdimi.

Tik prisiminkim praėjusias dienas, tas links-  
masias laimės dieneles, kai motinos vardas buvo  
mums viskas. Tačiau tas vardas ir dabar mums  
brangus, kaip laimė; gražus, kaip pradedanti ža-  
liuoti gamta; malonus, kaip seniai lauktas pava-  
saris. Juk motinos meilė ir pasiaukojimas nie-  
kada negesta, ji užmiršo dėl mūsų nemiegotas  
rūpestėlių naktis ir vargo dieneles. Nauji rūpes-  
čiai ją lydi. Ji trokšta mūsų gyvenimo kelį ža-  
liuojančia laime papuošti. Ne tik savo praeitį  
vargeliais atauti, bet ji net pati save užmiršta;  
sau nieko nebeneri, kad tik mūsų ateitis žydėtų.

Netiki? Pažiūrėk į suvargusių, gyvenimo naš-  
tos palenktais pečiais senutę, kuriai laikas plau-  
kus baltai nudažė, vargai, rūpestėliai ant veido  
metus sužymėjo. Tačiau ji skurdžiu gyvenimu  
nesiskundžia, vargeliais nedėjuoja. Ji viską pa-  
miršta, jei tik jos šūnelis ar dukrelė laimingai jau-  
čiasi.

Todėl nenuostabu, kad pasaulio žvaigždės—  
didieji žmonės savo motinas taip gerbė, kad net  
žodį "motina" tiesiog šventu laikė.

Bet kodėl gyvenime pasitaiko, kad motinos  
pasiaukojimas taip dažnai užmirštas lieka? Ko-  
dėl už tuos didelius vargus iškentėtus dažnai jai  
net gero žodelio gailime?

Kaip gaila, kad motinos vertę daugelis tik ta-  
da supranta, kai jiems tik jos vardas lieka; kai  
nebe gyvenimas, bet smėlio kanelis apie jos pa-  
siaukojimą kalbą...

Skaudu kai mirtis motiną išplėšia. Griaudu  
matyti, kai prie motinos kapo našlaitėlis verkia.  
Bet skaudžiausia tada, kai sūnus ar dukterė motinai  
už jos didžią meilę užmiršimu ar net neapykanta  
atsimoka.

Todėl Motinos Dieną mes ne tik motiną minė-  
kim, bet ir jos vargo dieneles pasiryžkim nuskaid-  
rinti, rūpestėliais dėl mūsų nuklotą jos gyvenimo  
kelį padėkos gėlėmis papuošti. Stenkimės jai  
gyvenimo vargelių palengvinti ir savo maldose ne-  
užmirškim ją prisiminti. Prašykim Išganytojo Mo-  
tiną Mariją, kad ji laimintų mūsų motinėles, kad  
mes šov skaidriu gyvenimu joms lauktąjį džiaug-  
smą atneštume.

O toms motinoms, kurios iš numirusių miesto  
nebegrįš, nuosirdžia, mylinčio vaiko maldą pra-  
šykim Visagali, kad, jos žemės vargams pasibaig-  
us, dangaus laime džiaugtis galėtų.

To dar mažą. Norėdami motinas tinkamai pa-  
gerbti, patys su motinos širdim gyveniman išei-  
kim! Mylėti tai, kas patinka, kas meile atsilygi-  
na, kiekvienas lepišis gali. Bet parodyti meilę tam,  
kas jos labiausiai reikalingas—kas niekuo atsily-  
ginti negali, ar net pagieža ir neapykanta kvė-  
puoja—tai čia tikras gyvenimo menas. Visada, o  
ypač šiandie, kada žmogus žmogui vilkas, to meno  
labiausiai stinga pasaulyje, trūksta jo mūsų tėvy-  
nėj

Todėl išmokim kiekvieną, kaip savo brolių my-  
lėti. Ypač atjauškim tuos, kurie daugumos yra  
pamiršti. Nesmerkim net to, kuris pasmerkimu  
atrodytų vertas. Gal jį aplinkybės prie to privedė.  
Gal jis užaugo kur nors patvorėly; gal kai mus  
glostė švelnios mamytės rankos—jis atmetas šal-  
tyje drebję; gal jis vietoj kilnių mamytės žodžių  
keiksmus tegirdėjo... Mes stenkimės kitų nesmerkti,  
nors jie kartais ir blogi būvę, bet, kaip nelai-  
mingus brolius, užjaušti ir, svarbiausia, jiems tik-  
rą žmogaus kelį nurodyti... Ant. Rameikis

( Ž. Pr )

## MOTINA MŪSŲ LIAUDIES DAINOSE

Mes, lietuviai, labiau už kitus esame pamė-  
gę dainas, užtat mūsų tauta jau iš senų laikų  
garsi savo dainomis. Tas gausias, graudžias me-  
lodijas, švelnias dainas sukūrė mūsų liaudis. Ji  
į jas sudėjo viską, ką tik turėjo ir norėjo turėti.  
Dainon liaudis įdėjo netik savo širdį su visais  
vargais, džiaugsmais ir meile, bet taip pat ir vi-  
sus proto bei valios turtus. Užtat užsieniečiai,  
norėdami mus pažinti, pirmiausia ima mūsų dai-  
nas studijuoti, nes jas pažinę, jie pažįsta tuo  
pačiu ir lietuvius, jų dainų kūrėjus. Tad pažiū-  
rėkime ir mes, kaip mūsų dainose minima mo-  
tina. Motinos karštą meilę, didį rūpestį, ma-  
lonią globą, karžygišką pasiaukojimą savo vaiku-  
čiams mūsų liaudis gausingomis dainomis apipynė.  
Paimtos čia kelios dainų ištraukos mums  
aiškiau parodys, kiek gera ir rūpestinga mūsų  
mamytė, kaip brangina ją geri ir net blogi vai-  
kai, ir pagaliau, kaip vaikai liūdi ir verkia jos  
netekę.

Čiūčia liūlia, mažutėle, Būk gerutė,  
Mažutėle mergučėle, Vis sveikutė,  
Auk didutė, Vis linksmutė...

Tai lopšinė motinos daina. Tai yra linkėji-  
mai dar lopšy gulinčiai, mažai ką jaučiančiai ir  
suprantančiai dukrytei. Šitie linkėjimai parodo,  
kad motina nori ir trokšta, kad jos dukrytė bū-  
tų didutė, gerutė, sveikutė ir linksmutė ir nieko  
daugiau, nes ji tiki ir žino, kad tokia būdama,  
ji netik Dievui ir žmonėms bus maloni, bet ir  
pati bus laiminga. Gera auklėti motinai vaiku-  
čiai, kai jos vyras, vaikų tėvas, yra geras ir  
jais rūpinasi, bet jei vyras nedoras, o ypač gir-  
tuoklis, tai motinai tenka daug vargti. Kaip  
kartais sunku jai saugoti savo vaikelius net nuo  
tėvo, parodo šis posmelis:

Pasislėpkit, pasislėpkit  
Vaikeliai mieliausi:  
Viens po pečium, kits ant pečiaus  
Lįskit kuo giliausiai.  
O aš viena pasiliksiu,  
Kaip galėsiu pasitiksiu.

Nors vyras grįžęs ja muša, bet ji jaučiasi lai-  
minga, kad tik jos vaikučiai nemato to baisaus  
vaizdo ir nėra mušami. Todėl ir auga vaikai pas  
motinėle:

De rūpestėlio vargelio!  
Kaip tos gėlės pas seserėle  
Seklyčioj ant langelio.

Ypač gera augti dukrelei, nes motinėle ją le-  
pina ir pavaduoja. Todėl ištekėjusi dukrelė pri-  
siminusi močiutę ir laisvą gyvenimą, dainuoja:

Pas močiutę augau, valele turėjau,  
Kas rytelį vakarėlį į darželįėjau.  
Į darželįėjau, rūtytėles skyniau,  
Prisisiūkytus rūtytėlių, vainikėlių pyniau...

Motina, išleidusi dukrelę iš namų nerimsta,  
laikia jos grįžtant:

Per giria, girele saulelė tekėjo,  
Pro stiklelio langelį močiutė žiūrėjo.  
Pareina dukrelė viešuojų keleliu,  
Klausinėja motutė, kur buvai dukrelė.

Jei dukrelė ištekėjusi kenčia didį vargą, tai  
daina meiliais motutės žodžiais ją guodžia:

Grįžk, dukrele, pas mane,  
Grįžk jaunoji, pas mane.

Kai močiutė miršta, su ja kartu užgesta ir  
dukrelės gyvenimo saulė. Gal tik dabar dukterė  
pajunta, kas jai buvo jos motutė, ir sielvartin-  
gai dainuoja:

Oi sunku, sunku našlaitėlei  
Ant šio svieto gyventi...

Dėkingos dukrelės užjaučia motutę:

O mano motinėle,  
Močiute senagalvėle.  
Gana paisai, gana nuvargai,  
Kol mane užauginai.  
Tu nenudirbai darbelių,  
Neįsmiegogai naktelių.

Malonu ir miela tai girdėti motutei iš savo  
dukrelės. (L.)

Balys Serevičius

K. Žvainys

## O, MOTULE...

Rytuos—pasakų šaly-  
tu, motule, palikai—  
liepsnų maldą jambių gaidą,  
mano sielai įdainavai.

Grožio meilę savo sūnui,  
iš Dievų tu išgavai...  
Stela kilt už debesų,  
kai raudoni vakarai.

Aš erdvynus išklajojės  
o, motule, ar tiki?...  
Vėl išsėsiuos tavo gojuos,  
alyvų pavėsių glėby...

## TOMAS NETIKĖLIS ARBA DVYNAS

Vieno iš dvylikos apaštalu, būtent, Tomo, kurs vadinasi Dvynas, nebuvo draug su ki-  
tais apaštalais, kuomet Jėzus Kristus buvo atėjęs į Vakarien-  
butį. Iš visu, jis labiausiai abe-  
jojo ir netikėjo į Jėzų prisikėlimą. Kuomet Tomas atėjo,  
mokytiniai jį pasveikino ir ta-  
rė:

"Mes matėme Viešpatį."

Tačiau, jis jiems vien atkirtė:  
"Jei nepamatsiu Jo rankose  
vynių perdūrimų, neįdėsiu sa-  
vo pirštų į vynių vieta ir ne-  
įdėsiu savo rankos į Jo šoną,  
netikėsiu."

Nežiūrint, kad Tomas pasi-  
rodė esąs tokis netikėlis, jis vis-  
gi buvo labai atsidavęs savo Mo-  
kytojui, kurio dabar liūdėjo;  
taip pat buvo atsidavęs ir savo  
broliams, į kurių sutvirtintą ti-  
kėjimą ir atnaujintą džiaugsmą  
žvelgė su pavydumu.

Praėjus aštuonioms dienoms,  
Tomą ir vėl randame tarp mo-  
kytinių Vakarienbučio viduje.  
Jis vis dar buvo netikėlis ir sa-  
ve varginas skaudžiais apgaile-  
stavimais.

Kaip pirmą, taip ir dabar, du-  
rims esant užrakintoms, Jėzus  
atsistojo viduryje ir tarė:

"Ramybė teesie jums!"

Tai taręs, Jėzus atsikreipė į  
Tomą ir jam kalbėjo:

"Idėk čia savo pirštą, matyk  
mano rankas, ištiesk savo ran-  
ką ir įdėk į mano šoną, ir ne-  
būk netikėlis, bet tikintis."

O apaštalas Tomas pašaukė:  
"Mano Viešpats ir mano Die-  
vas!"

Dabar Tomas daugiau nebe-  
prašė Išganytojo parodyti žaiz-  
dų, tačiau perpuolęs ties Jėzų  
kojomis, garbino jį ir maldavo  
atleidimo.

Kad išbarti patį Tomą, Vieš-  
pats Jėzus jam davė palyginimą  
su dideliu nuopelnu ir laime  
toms nesuskaitomoms sieloms,  
kurios nemačiusios Jo, tiki į jį,  
reikšdamas:

"Kadangi mane matei, Tomai,  
tu įtikėjai; palaiminti, kurie ne-  
mate ir tikėjo."

Atsitinka, kad gyvenime ir  
mums kartais atrodo, kad Jėzus  
Kristus mirė, kad Jo nebėra su  
mumis. O pasaulis, klaidingi  
filosofai ir mūsų pačių nesuval-  
domos aistros jį prašalino iš  
mūsų gyvenimo. Šioje žemėje  
nebebuvo Jėzų dėl mūsų. Kaip  
anie mokytiniai, mes nebetikė-  
jome ir ėjomė keliu į Emmaus,  
ir Svetimasis drauge ėjo šalia  
mūsų, bet Jo nežinojome. Mes  
buvome vieni ir nebuvo me vieni.

Artėjo vakaras ir ėjome į  
vienų namų vidų, kur duryš  
buvo atdaros, ir židinio šviesa  
nušvietė kambarį ir sujudo še-  
šėliai. Sėdome prie stalo ir  
duona buvo laužiama. Tos mums  
duonos laužimas ir dalinimas at-  
gimdė mūsų gyvenimą, kad pa-  
tys praregėjome ir turėjome tar-  
ti: "Pasilik su mumis, mūsų  
Viešpatie ir mūsų Dieve!"

Tai perversmas mūsų gyveni-  
me. Tačiau, ką gi daugiau da-  
rome? Gal visai nieko! Tik  
stebėkime į didelį perversmą: a-  
paštalo Tomo Dvyno gyvenime.  
Stebėkime ir mokinkimės! Iki  
mūsų dienų užsilaikė labai in-  
teretinga istorija apie šv. To-  
mą Dvyną, kurs po Kristaus  
prisikėlimo netikėjo ir tapo pra-  
mintas "netikėlis" apaštalas.  
Visgi, kai prisikėlęs Jėzus Kris-  
tus pasirodė, jis įtikėjo ir tapo  
tokis uolusis, kad nešė Kristaus  
Evangeliją net į pačią Indiją ir  
ten ją skelbė krašto gyventojams.

Kad atsisteiti už savo netikė-  
jimą, šv. Tomas apsigyveno  
Malajatore. Netoliese nuo čia,  
šalia girios, radosi aukštas gra-  
nito kalnas. Jis dažnai eidavęs  
į to kalno viršūnę melstis ir  
atpildauti. Jis ten meldavosi  
taip dažnai ir taip ilgai, kad  
granite padarė Kryžiaus repliką.  
Dėl to, tas kalnas pramintas  
Kryžiaus Kalnu. Čia karštoje  
maldoje ir šventoje kontempla-

cijoje šventasis baigė gyveni-  
mą.

Šalimoje girioje būta privisę  
daug laukinių ir plėšriųjų žvė-  
rių. Dėl to, gyventojai šalino-  
si nuo tos girios ir nuo to kal-  
no. Praėjus 500 metų po Kris-  
taus gimimo, o nuo šv. Tomo  
laiko 450 metų, pasitaikė, kad  
medžiotojų kuopa užėjo į tą kal-  
ną. O kadangi artėjo vakaras,  
jie nutarė praleisti naktį tame  
kalne. Jie pradėjo statyti grani-  
to paviršiu, į šalį nusedami  
sudžiuvusią žolę ir lapus. Vien-  
nu kartą jie nustebo, matydami  
lyg auksas nušviečiantis grani-  
to dalį. Vienas iš jų ryžosi ge-  
ležine lazda suduoti į tą dalį, ir  
paskui pasilėjo kraujas.

Medžiotojai nusigando ir bė-  
go į pakalnę, kur radosi krikš-  
čionių sodyba, ir jiems apsakė,  
kas atsitiko. Krikščionys, ku-  
riuos šv. Tomas buvo atvertęs  
pirmą 450 metų, uoliai pratinosi  
tikėjime ir iš padavimų daug  
žinojo apie šventąjį apaštalą.  
Kai nustebo artėjo į granito  
viršūnę, jie pažino vietą ir Kry-  
žiaus repliką, kurią šv. Tomas  
paliko; taip pat pažino ženklus  
nuo jo kelių paliktus nuo ilgo  
klūpojimo ir meldimosi.

Vėliau ties ta vieta buvo pa-  
statyta bažnyčia, kurią dedikuo-  
ta šventojo Kryžiaus atminčiai.  
Taip pat buvo įrengta ir amžini-  
oji lempa. O valdžios užra-  
šuose ta vieta pavadinta Aukso  
Viršūne, į kurią šv. Tomas Dvynas,  
vienas iš dvylikos Kris-  
taus apaštalu, buvo atėjęs melstis  
ir atpildauti prieš savo mir-  
tį.

Tikrovėje, Malajatoras buvo ta  
vieta, kuri pirmoji pasisavino  
Pasaulio Išganytojo Kryžiaus  
ženklą ir pirmoji juo paženk-  
lino Indijos kraštą.

A. T. Samata

## LIETUVA TVARKO SAVO JŪRININKYSTĘ

Kaunas.—Jūrininkystės preky-  
bai tvarkyti Lietuva iki šiol ne-  
turėjo savo įstatymų. Jau prieš  
keletą metų pradėti tos srities  
darbai numatoma artimiausiu lai-  
ku baigti. Jūrininkystės Inspek-  
cijoje jau paruošta eilė konvenci-  
jų ir tarptautinių susitarimų, be  
to ruošiamas įstatymo projektas  
apie jūrininkų tarnybą, laivų sau-  
gumą ir jūrų teismą.

Kilus karui, valdžios stipendin-  
inkai, einantieji jūrininkystės  
mokslus įvairių svetimų valsty-  
bių jūrų mokyklose, turėjo mok-  
lą arba laikinai arba visai nu-  
traukti, bet buvo padaryta žygių,  
kad galėtų mokslus baigti seka-  
mose svetimų valstybių mokyklo-  
se: Latvijoje 10 asmenų—2 denio  
ir 8 mechanikų, kurių 2 mokosi  
savo lėšomis, o kiti gauna sti-  
pendijas; Italijoje 10 asmenų—6  
denio ir 4 mechanikų, savo lėšo-  
mis mokosi 1, kiti stipendininkai;  
Prancūzijoje 3 asmenys, visi ruo-  
šiasi denio vadovybei ir mokosi  
savo lėšomis; Suomijoje kilus  
karui, vienas stipendininkas per-  
sikėlė į Švediją, mokosi denio  
tarnybai; Latvijoje jūrų mokyklą  
šiemet baigs 1 denio vadovybės ir  
3 jūrų laivų mechanikų vadovy-  
bės.

## PASTATĖ TELEGRAFINĖ APARATĄ

New York.—Postal Telegraph  
kompanija Lietuvos Generalinia-  
me Konsulate pastatė telegrafi-  
nį aparatą. Dabar savo telegra-  
mų ir kabelius Gen. Konsula-  
tas perduoda ir priima pats.

## VELTUI DEL DUSULIO

Jeigu jūs kenčiate tas baisias dusu-  
lio atakas, kurios jus smaugia, jeigu  
pulsis yra negalimas dėl sunkaus kvė-  
pavimo, jeigu jūs jaučiate, kad liga  
nuolat naikina jūsų gyvenimą, neu-  
mirškit atsikreipti į Frontier Asthma  
Company išmėginimui veltui šio pa-  
mėtinio metodo. Nėra skirtumo kur jūs  
gyventūt ir kokį pasitikėjimą turėtūt  
bile priemone esandė po saule, atsi-  
kreipkit dėl šio išmėginimo. Jeigu jūs  
kentėjot visą gyvenimą ir išmėginot  
viską ir nesulaukėt pagalbos; jeigu  
esat užsivylę, nenustokit vilities, bet  
atsikreipkit išmėginimui. Jums tas nie-  
ko nekainuos. Adresuokite: Frontier  
Asthma Co., 197-F, Frontier Building,  
462 Niagara St., Buffalo, N. Y.

## APDRAUDA DARBININKAMS IR JŪ ŠEIMOMS SULIG SOCIALES APDRAUDOS AKTU

Straipsnis 3

Jūsų Seno-Amžiaus Apdraudos Mokestys

Sulig Socialės Apdraudos Ak-  
to, mėnesinės mokestys bus iš-  
mokamos kvalifikuotiems darbi-  
ninkams, sulaukusiems 65 m. am-  
žiaus ir daugiau, iki gyvasties,  
jiems sustojus dirbti. Suma, kas  
mėnesį išmokama, bus lygi su  
nuošimčiu jūsų mėnesinės algos,  
plius kreditą už kiekvieną "pa-  
dengtą metą"; t. y. už kiekvieną  
kalendorišką metą, kuriame  
jums užmokėta \$200 ar daugiau,  
prie įstatymu padengtų užsiėmi-  
mų. Surokuoti mėnesinę apdrau-  
dos mokestį reikia—(1) Rasti  
jūsų vidutinę mėnesinę algą;  
(2) paimti nuošimtį tos viduti-  
nės algos ir prie tos sumos pri-  
dėti kreditus už padengtus me-  
tus.

Jūsų Vidutinė Mėnesinė Alga

Rasti jūsų vidutinę mėnesinę  
algą, suskaitykite visas algas,  
gautas nuo užsiėmimų įstatymo  
inimtu, nuo sausio 1 d., 1937,  
kad įstatymas įėjo galion, iki  
pradžios to kvartalo, kuriame  
sustojat dirbti, ar 65 m. amžiaus  
ar vėliau. Padalykite tą pilną  
sumą pagal skaičių mėnesių ta-  
me laike.

Yra tik du išėmimai. Vienas  
liečia darbininkus, kurie dabar  
seni, kitas liečia jaunas, sekan-  
čiai:

Jeigu tamsta sulaukė 65 me-  
tus prieš 1939 m. nepridėk prie  
tavo pilnos algos kiek uždirbai  
tarpe 65-to gimtadienio, ir pir-  
mos dienos sausio mėn., 1939 m.,  
ir rokuojant mėnesius nepridėk  
laiką po tuo kvartalu, kuriame  
sulaukė 65 m. amžiaus ir prieš  
sausio 1 d., 1939 m. Pavyzdin-  
jeigu "Tamsta sulaukė" 65 m.  
amžiaus prieš 1937 m., kada į-  
statymas įėjo galion, suskaityk  
algas gautas nuo sausio 1 d.,  
1939 m. Jeigu suėjo 65 metai  
kada nors 1937 ar 1938, suskai-  
tyk gautas algas nuo sausio 1  
d., 1937 m. iki gimtadienio pra-  
leidžiant laiką nuo tavo gimtadi-  
enio iki sausio 1 d., 1939 m.,  
ir rokuok nuo to laiko iki pra-  
džios kvartalo, kuriame sustojai  
dirbti. (Todėl, kad originalis  
įstatymas nerokavo algas po 65  
m. ir permaina padaryta sausio  
1 d., 1939 m.)

Jeigu esi jaunas darbininkas,  
22 metų po sausio 1 d., 1937 m.,  
kada įstatymas įėjo galion, su-  
skaityk visas tavo algas, nepai-  
sant savo metų. Bet skaityda-  
mas mėnesius su kurių skaičium  
dalinasi, neskaityk tuos kvarta-  
lus, prieš sulaukiant 22 m., ku-  
riuose alga buvo mažiau \$50.00;  
t. y. jeigu 18 m. amžiaus pradė-  
jai dirbti ne pilną laiką, išdalies,  
ir uždirbai \$3.00 į savaitę, arba  
uždirbai mažiau \$50.00 bile kvar-  
taliniu-metu, neskaityk tų kvar-  
talų mėnesius.

Suma Kurią Gausi

Sužinoti kiek mėnesinės mo-  
kestys gausi, imk 40 nuošimtį  
pirmo \$50.00 tavo vidutinės mė-  
nesinės algos, paskui imk 10  
nuošimtį sekančių \$200.00 (virš  
\$250 į mėnesį nerokuojama);  
sudek krūvon tas skaitlines. Imk  
1% tos sumos kiekvienam metui,  
kuriame uždirbai \$200 ar da-  
giau, prie darbų, įstatymo in-  
imtu, ir tuos pridėk. Pilna suma  
yra tavo mėnesinė apdraudos  
mokestis.

Pavyzdin, sakysime, kad Tams-  
ta uždirbai \$50.00 į mėnesį per  
10 metų. Imant 40 nuošimtį tų  
\$50.00 turi \$20.00. Prie tos su-  
mos pridėk 1% už kiekvieną iš  
10 metų ir turi \$22.00—tai tavo  
mėnesinis mokestis.

Jeigu uždirbai \$100.00 per mė-  
nesį, vieton \$50.00 tavo apdrau-  
da rokuojama sekančiai — 40%  
pirmo \$50.00 yra \$20.00, 10% lie-  
kamo \$50.00—\$5.00, 10% \$25.00  
už 10 metų padengimą — \$25.00,  
viso \$27.50.

Be to, dar tavo šeima gauna

apdraudą, kuri priklauso nuo  
kiek tamstai mokama.

Jūsų apdraudos mokestys nie-  
kad nebus mažiau \$10.00 į mė-  
nesį. Kitais žodžiais, kad nors  
ir apdraudos mokestis būtų ma-  
žesnis, jį bus pakelta į \$10.00.

FLIS

## ISTORINIAI RŪMAI VILNIUJE

Vilnius.—Vilniuje yra daug se-  
nų ir puikių pastatų, turinčių di-  
delę istorinę vertę, tačiau mažą  
tokių, kurie galėtų susilyginti  
savo praeitimi su Reprzentaci-  
niais valdžios rūmais, kitaip be-  
vadinamais Vyskupų rūmais.  
Pastatyti jie šešioliktojo amžiaus  
gale vyskupams ir čia buvo jų  
nuolatinė buveinė. Paskutinytis  
tuose rūmose gyvenęs vyskupas  
pavėdė juos garsiajam Katedros  
statytojui architektui prof. V.  
Gucevičiui atremtomu, kurs  
rūmus perdirbo neo-klasiškuoju  
stiliumi su puikiu kolonų por-  
tiku.

Prieš pat Lenkijos (ir Lietu-  
vos) padalinimą rūmai buvo pe-  
rėję į lenkų "rzeczpospolitos"  
rankas, bet tik trejetą metų pra-  
slinkus, po trečiojo padalinimo,  
Lietuvą prijungus prie Rusijos,  
rūmai perėjo caro nuosavybėn.  
Čia gyveno rusų general-guberna-  
toriai ir pats Muravjovas Kori-  
kas, kuriam vėliau prieš rūmus  
buvo ir paminklas pastatytas,  
kurį rusai 1915 m. pasitraukdami  
"nukorė" išsivežė. Tuose rūmuose  
apsistodavo visi rusų carai,  
pradedant Povilu I, čia viešėjo  
Prūsų karalius Vilhelmas, pasku-  
tinytis lenkų karalius Stanislovas  
Augustas ir Prancūzijos karalius  
Ludvikas XVIII; iš šių rūmų  
trumpą laiką 1912 metais Napo-  
leonas valdė visa Europą.

Lenkams po 1920 m. spalį 9  
d. okupavus Vilnių, čia viešpa-  
taudavo lenkų vaivados, iš šių  
rūmų vaivada Bocianskis likvi-  
davo visas lietuvių draugijas,  
bibliotekas, mokyklas ir buvo ap-  
marinęs lietuvių kultūrinį gyve-  
nimą; čia atvykęs išsėdavo Pil-  
sudskis, iš tų rūmų balkono 1938  
m. kovo 19 d. ultimatumo dienoi-  
mis lenkų fanatizuotai miniai  
šaukiant "marš na Kovno" lenkų  
maršalas Smigly Rydz pritarian-  
čiai šypsojosi.

Rūmai tebėra apstatyti šimtus  
metų išsilaukiais brangiais  
Lietuviko XVI stiliaus ir "em-  
pire" stiliaus baldais, sienose ka-  
bo garsių dailininkų paveikslai  
ir Vilniaus vaizdai, kambarių lu-  
bos išpuoštos brangiais freskais  
ir geometrinėmis figūromis pa-  
dirbtas grindų parketas. Esama  
kambarių ir su charakteringais  
baldais, apmuštais lietuvių namų  
darbo audiniais, kuriuos lenkai  
bandė pasisavinti, kad tai esą jų  
kultūros padariniai. Vestibulyje,  
didžiųjų laptų nišoje sukryžiuo-  
tos trys ietys, ant kurių užmau-  
tas senoviškas geležinis apūdi-  
jęs skydas su iškaltomis Algirdo  
ir Birutės figūromis.

Ūkio mašinų



LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. Catholic Alliance of America) 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

Laškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

- P. M. Juras, Dvasios Vadas, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. I. Šimutis, Prezidentas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

KONTROLĖS KOMISIJA

- J. Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa. K. Vilniškis, 428 Grand St., Brooklyn, N. Y.

STATUTŲ KOMISIJA

- Ant. Sutkus, 1007-8th St., Waukegan, Ill. Pr. Čižauskas, 6831 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

TEISMO KOMISIJA

- J. Batvinskas, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa. J. Vaičaitis, 2509 N. Main St., Scranton, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

- Kun. M. Urbonas, 301 State St., DuBois, Pa. Kun. A. Jurgutis, Bridgeville, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

- Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa. K. Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.

IŠ KUOPŲ DARBUOTĖS

YOUNGSTOWN, OHIO

Pagarbos Pramoga

LRKSA 61 kuopa rengia Poulį Glugodienę iš Cleveland, O., pagarbos pramoga gegužės 12-tą dieną.

Kadangi ši veikėja ir ilgametė LRKSA narė, yra daug dirbus organizacijos, tautos ir lietuvių gerovei didelių pasiaukavimų, tai vietinė kuopa ją labai susidomėjo ir nutarė surengti pagerbimo programą.

Daugiausia ji dirba Ohio val. kuopoms, lietuviškoms parapijoms ir katalikų draugijoms. Jos darbai yra čia daugiausia atnešę vaisių ir ji yra tą atlikus labdarininku būdu, nes vadinėjimui po tolimesnius miestelius iš Clevelando reikalauja asmenišku išlaidų ir kelionės lėšų, ką ji pati apsimokėjo ir nereikalavo atlyginimo. Ji visados yra pasirengusi gėlbėti tas kuopas, kurios yra neturtingos ir šaukiasi pagalbos.

Ji dirba visuomenės darbą jau seniai, tai, be abejonės, jau atėjo laikas dabar ją atminti ir pagerbti viešai.

Yra malonu, kad ir kitos L. R. K. S. A. kuopos ir iš tolimų valstijų prisidėjo prie jos pagarbos dienos—maža pinigiska kontribucija ir linkėjimo laiškas. Tas viskas aiškiai parodo, kad mūsų organizacija yra visados pasirengusi atiduoti tinkamą pagarbą savo veikėjams, taip pat suteikti paramą ir tokioms kuopoms, kurios yra silpnos. Taigi, aš sakau, kad negali būti gražesnio apsišaukimo ir pavyzdžio mūsų brangioji organizacija, kaip ši syki parodėta.

Pagarbos pramoga prasidės 2 val. po pietų su įvairia programa: kalbomis, dainomis ir vaidinimu. Įžanga tik 25c. Po visu ceremonijų ir po išdalinimo laimėjimo dovanų, bus muzika ir šokiai su pasilinksminimu iki vėlumos.

Bus suvaidinta trijų veiksmy komedija "Jaunikis iš Kauno". Vaidins Jono Kanapinsko rolę Juozas Navarskas, Matildos Kanapinskienės—Agota Narvickienė, Barbaros—Aldona Garkauskaitė, Ursės Lašinskienės—Paulė Glugodienė, Baltraus—Jurgis Roverstinas, Stasės—Stasė Malonytė.

Kalbės: kun. K. Petreikis, adv. P. V. Česnulis, kun. Balyš Ivanuskas, S. N. Marks (Markauskas) ir kiti.

PROGRAMOS VEDĖJAS KUN. KAZ. PETREIKIS.

Yra išsiuntinėti kvietimai aplinkinių miestų lietuviams atsilankyti į šį rengimą, bet šia proga ir vėl visus užprašome—clevelandiečius, akroniečius ir iš kaimyniškų miestelių atvykti į Youngstowną, kur ši programa bus visiems žinomoj vietoj—Youngstowno lietuvių parapijos salėj, Shely St.

Youngstowniečiai, esat nuosirdžiai kviečiami, kaip pavieniai, taip ir visos draugijos dalyvauti. S. M.-ks

BROOKLYN, N. Y.

LRKSA 135-tos Kuopos Susirinkimas

Ivyks gegužės 12 d., 1940 m., tuoj po sumos, Apriškimo parapijos salėje, No. 5th ir Havemeyer St.

Visi nariai kviečiami atsilankyti ir užsimokėti savo duokles. Kitas susirinkimas įvyks tikėtai rugsėjo mėnesi.

135 kp. valdyba

DETROIT, MICH.

265 Kuopos Nariams

Gegužės 12 d. įvyks LRKSA 265 kp. mėnesinis susirinkimas tuojau po pirmų Mišių Šv. Antapo parapijos mokykloj. Taipgi per vasarą susirinkimai bus laikomi kas antrą sekmadienį po pirmų mišių—9:00 valandą. Prasiom nariai tą įsitęmyti ir dalyvauti susirinkime. Nut. rašt.

FOREST CITY, PA.

Viesėjo Pas Savo Motiną

LRKSA 5 kuopos narys, karėivis Juozas Šlamiš iš Boling Field, Washington, D. C., gavo 10 dienų atostogų, kurias praleido pas savo motiną Kazimierą Šlamienę.

K. Šlamienė yra įžymi 5 kuopos veikėja, kurioje 15 metų užima finansų raštininkės vietą. Rap.

GRAIKIJA MOBILIZUOJA AFICIERIUS

Atėnai—Gegužės 2-rą Graikija pašaukė aktyvėn tarnystėn 10 klasių armijos aficierius. Nežiūrint Romos ir Berlino užtikrinimui, Balkanų šaly susirūpinę savo apsigynimu.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

FOREST CITY, Pa. — 2 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po sumai šv. Antano parapijos svetainės kambariuose. Visi nariai malonėkite susirinkti.

PITTSBURGH, Pa. — 7-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po sumai bažnytinėj svetainėj.

WATERBURY, Conn. — 11 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Juozapo parapijos senos mokyklos kambarj, 1.00 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 15-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Jurgio parapijos salėj, 2 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 16-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Mykolo parapijos mokyklos kambarj Nr. 3, 1644 Wabansia Ave. Visi nariai, dalyvaukite ir naujų kandidatų atsišaukiet prisirašymui.

NEWARK, N. J. — 19-36 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po sumos šv. Jurgio dr-jos salėj, 180-2 New York Ave.

SO. BOSTON, Mass. — 21 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po sumos pabažnytinėj svetainėj.

MINERSVILLE, Pa. — 24 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 1 val. po pietų šv. Pranciškaus parapijos mokyklos kambarj.

MINERS MILLS, Pa. — 25 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 2 P. M. bažnytinėj salėj, W. Thomas ir kamps Chandler Ave.

MINERSVILLE, Pa. — 27 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną bažnytinėj salėj.

SCRANTON, Pa. — 30-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną paprastoj vietoj po pamaldų. Visi nariai privalo atsilankyti ir savo duokles užsimokėti.

ANSONIA, Conn. — 32 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Antano parapijos bažnytinėj salėj tuoj po sumai.

KINGSTON, Pa. — 34-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 2 P. M., šv. Marijos parapijos svetainėj.

McKEES ROCKS, Pa. — 35 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po pamaldų, parapijos salėj.

HOMESTEAD, Pa. — 38 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuojau po pamaldų, t. y. 12:30 po pietų.

NEW PHILA., Pa. — 51 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuojau po sumai, parapijos svetainėj.

CHESTER, Pa. — 71-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną bažnytinėj salėj, tuoj po pamaldų.

BELOIT, Wis. — 76-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 2-rą valandą po pietų.

DU BOIS, Pa. — 78-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Juozapo parapijos svetainėj, tuoj po sumai.

EYNON, Penna. — 80-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po sumos.

N. S. PITTSBURGH, Pa. — 87 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną V. Jėzaus Dangun žengimo parapijos salėj, tuoj po pamaldų.

WATERBURY, Conn. — 91 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Juozapo parapijos mokyklos kambarj, 1 val. po pietų. Visi nariai atėkite.

EASTON, Pa. — 93-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po pamaldų, šv. Mykolo parapijos salėj.

GILBERTON, Pa. — 96 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po mišiu, bažnytinėj salėj.

ROCHESTER, N. Y. — 103 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną po pirmų Mišiu šv. Jurgio parapijos svetainėj.

NEW BRITAIN, Conn. — 109 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuojau po sumos, šv. Andriejaus parapijos salėje, kamps Stanley ir Church Sts.

BRIDGEVILLE, Pa. — 112 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną bažnytinėj svetainėj, Bridgeville, Pa.

HARRISBURG, Ill. — 123 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną riai, tekisėtis dalyvauti.

GARY, Indiana — 129-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po pamaldų, parapijos svetainėj, 15-ta ir Lincoln st.

ROCKFORD, Ill. — 137 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos salėj, So. West St. Pradžia 1 val. po pietų.

SPRING VALLEY, Ill. — 146 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 2-rą val. po pietų bažnytinėj salėj.

WESTVILLE, Ill. — 151 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną parapijos svetainėj.

AURORA, Ill. — 154-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 1 val. po pietų, kuopos raštininko bute, 1336 Superior St., Aurora.

CHICAGO, Ill. — 163-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną antrą val. P. M., Gimimo apnelės šv. parapijos svetainėj, 68th ir Washtenaw, Marquette Park.

NIAGARA FALLS, N. Y. — 170 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Jurgio parapijos salėj tuoj po sumos.

DETROIT, Mich. — 171 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Jurgio parapijos svetainėj, tuoj po sumai.

CASTLE SHANNON, Pa. — 172 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 1 val. po pietų pas Jurgį Pleckaitį.

WAUKEGAN, Ill. — 177 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną po pamaldų, šv. Bačtraminėjaus parapijos mokyklos kambarj.

AKRON, Ohio. — 178-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną bažnytinėj salėj, 1414 East Avenue, tuojau po mišiu.

E. ST. LOUIS, Ill. — 179 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną Nekalto Prasidėjimo Panelės šv. parapijos salėj, 15-ta ir Bough Ave., tuoj po sumos.

ALLIANCE, Ohio. — 180 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 1:30 po pietų pas Prancišką Zilinskię, 1239 South St.

ELIZABETH, Pa. — 197 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Mykolo parapijos bažnytinėj salėj, tuojau po sumai, 1 val. po pietų.

ROCKDALE, Ill. — 204-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 1-mą valandą po pietų parapijos salėj.

REINERTON, Pa. — 220 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 1:30 val. po pietų pas kuopos sekretorių K. Kvedaravičių, 809 S. Hanover St., Nanticoke, Pa.

THROOP, Pa. — 225-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 1 val. po pietų Vinco Gerdziūno salėj, 208 Boulevard Ave., Throop, Pa.

W. HAZLETON, Pa. — 226 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną po pamaldų.

PORT WASHINGTON, Wis. 227 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną po sumos, šv. Ambraziejaus pabažnytinėj svetainėj.

NANTICOKE, Pa. — 234 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 1:30 val. po pietų pas kuopos sekretorių K. Kvedaravičių, 809 S. Hanover St., Nanticoke, Pa.

KANSAS CITY, Kansas. — 236 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną šv. Kazimiero parapijos svetainėj po sumos.

AMSTERDAM, N. Y. — 243 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną bažnytinėj salėj tuoj po pamaldų.

MOUNDSVILLE, W. Va. — 249 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 1 val. po pietų, paprastoj vietoj: Visi atsilankykite laiku ir atsišaukite naujų narių.

MINDEN, W. Va. — 251 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną M. Frankausko salėj, Oak Hill, W. Va. Pradžia 1 val. po pietų.

PITTSBURGH, Pa. — 254 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną 2 val. po pietų, Ant. Urbanavičiaus name, 3322 Howley St., Pittsburgh.

DETROIT, Mich. — 265 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po pirmų Mišiu (9:00 A. M.) šv. Antano parapijos mokyklos kambarj, 25th ir Vernon Highway.

MILWAUKEE, Wis. — 289 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną po pamaldų, bažnytinėj salėj.

SPRINGFIELD, Ill. — 295-tos kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną Malonėkit visi nariai susirinkti ir naujų atsišaukite.

CARBONDALE, Pa. — 298 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną Sacred Heart bažnytinėj salėj. Visi atsilankykite.

PHILADELPHIA, Pa. — 301 kp. susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną tuoj po pamaldų, šv. Andriejaus parapijos mokyklos kambarj, 1123 Leppon St.

GLASSPORT, Pa. — 306 kuopos susirinkimas bus gegužės 12-tą dieną po Nr. 433 Iowa Ave.

SUTVARKYS ARKLIŲ PREKYBĄ

Kaunas.—Lietuvoje viena labai svarbi ūkio šaka tebebuvo ligi šiol nesutvarkyta ir palikta čigonų išnaudojimui, tai arklių prekyba. Apskaiciuojama, kad iš Lietuvos galima kasmet eksportuoti apie 10,000-15,000 arklių. Tiek maždaug ir buvo eksportuojama ir už juos gaunama apie 5 milijonai litų.

Tačiau arklių auginimą tinkamai racionalizavus ir eksportą sutvarkius, panašiai kaip beko-ny, sviesto, kiaušinių ir linų, Lietuvos ūkininkai iš arklių kasmet galės gauti dvigubai pajamų. Todėl vyriausybės nutarimu visas arklių eksportui supirkimas nuo šiol pavedamas "Maistui", gyvulių eksporte turinčiam sėkminga ilgametę praktiką. Numa-tyta remti ir patį arklių auginimą, kad būtų užauginami tinkamiausi ir užsienių rinkose labiausiai perkami arkliai.

JOHN T. DE RICHTER



LRKSA 8-tos kuopos narys, kandidatas į Ohio steito legislatūrą

Cleveland, Ohio. — Lietuviai Ohio valstijoje vėl gali turėti savo atstovą Ohio valstijos legistatūroje, jei visi Cuyahoga apskrities balsuotojai lietuvių patys už jį balsuos ir paiguitos savo draugus ne lietuvius balsuoti už jį.

Jonas T. DeRichter, Lietuvių Taupymo ir Paskolos D-jos sekretorius, išbuvs du terminu Ohio legistatūroje, po poros metų pertraukos vėl kandidatuoja į tą pačią vietą Demokratų partijos sąrašu. Nominacijų balsavimai bus antradienį, gegužės 14 d. Iki tos dienos yra dar laiko pasidarbuoti, paiguitoti už jį tarpe savo kaimynų ir draugų dirbtuvėse, ir visur, ir Jonas T. DeRichter lengvai gali nominacijos laimėti. Tai būtų jau pusė darbo atlika.

Lietuviams, kurie politikoje yra dar naujukai, reikia įsitikinti sau, kad kandidatas turi būti nominuotas pirmiau, negu galima už jį balsuoti į bile vietą galutinose rinkimuose. Taigi eiti ir balsuoti nominacijos (gegužės 14 d.) yra lygiai svarbu, kaip ir balsuoti rudenį, kuomet bus galutinieji rinkimai.

Nors turint lietuvių atstovą savo valstijos legistatūroje bus naudinga visiems Ohio valstijos lietuviams, tačiau jį nominuoti ir išrinkti gali tik Clevelando ir Cuyahoga apskrities balsuotojai. Visi lietuvių, kurie tik yra Cuyahoga ribose, gali už mūsų vientautį ne tik patys balsuoti, bet ir agituoti tarpe savo draugų.

Iš didelio skaičiaus Demokratų ir Republikonų kandidatų į Ohio legistatūrą nominuosis po 18 iš abiejų partijų. Pasiųstengkit visi, kad Jonas T. DeRichter būtų nominuotas.

ODOS FABRIKAI VILNIJE

Vilnius.—1938 m. Vilniuje veikė 6 odos fabrikai, kuriuose dirbo 300-350 darbininkų ir kurių metinė apyvarta siekė apie 8 milijonus lenkų zlotų.

Vilniaus odos fabrikai gamina bemaž išimtinai padų odas, daugiausiai su užsieninėmis žaliavomis, žalia odą įvežant iš Pietų Amerikos. Patį Vilniaus sritis suvartoja tik apie 10-15 nuošimtį Vilniaus odos fabrikų gaminių. Dėl karo, rekvizicijų ir daugeliu skolininkų likus vokiečių ir sovietų užimtos teritorijos, Vilniaus odos fabriku finansinis pajėgumas liko smarkiai sukrėstas. Prisišaukiant prie vietinės rinkos, kol kada atsieis eksportas, planuojama tuos 6 fabrikus sujungti ir perėti iš dalies prie "minkštųjų odų", chromo, gamybos, naudojant daugiau vietinę žaliavą.

Vilniuje esama dar keletos odos dirbtuvių, kurios iš vietinių žaliavų gamina juchtas, be to Vilniuje yra odos dažymo, 7 odos apdailinimo ir apie 80 pirštinių dirbtuvių. Odos apdailinimo ir pirštinių gamyboje Vilnius buvo vienas didžiųjų šios branžos centrų pasulyje. Pirštines buvo eksportuojamos į Pietų Afriką, Angliją, Olandiją, Švediją, Šveicariją, Palestiną ir kt. kraštus. Ši pramonė galės būti be didesnių sunkumų atgaivinta, kadangi, kaip eksportininkai praneša, dar yra likę daug prieškarinių užsakymų ir gaunama naujų užsakymų iš Švedijos, Anglijos ir Pietų Afrikos.

POMIRTINIŲ, PAŠALPŲ IR ĮVAIRIŲ IŠLAIDŲ ĮSAKYMAI

Išrašyti nuo Vasario 10, 1939 iki Balandžio 13, 1939

Table with columns for name, amount, and date. Includes entries for Antanė Lapinską, Barbara Rūtelionienė, Ermina Gibavičienė, Ursulė Jarackienė, Dr. A. G. Rakauskas, C. A. Venčius, Dr. A. G. Rakauskas, Leonard Šimutis, Kun. P. M. Juras, Adolfas Paleckis, Peter J. Karasauskas, Jos. G. Yonakas, William T. Kvetkauskas, Wm. T. Kvetkauskas, Akron City Water Works, Penna. Power and Light Co., Joe Washcalis, R. J. Weichel, Services Engravers, Smith Bennett Corp., Jonas Kristopaitis, Salomėja Kudirkienė, Jonas Matalon, Ona Lenkauskienė, Marė Stanydienė, Mrs. Ruth Homer, Vincas Tamošaitis, Antanas Trakas, Albert Allison, "Garsas", Pijus Kubilius, Vladas Palūpis, Lith. R. C. Alliance, Lith. R. C. Alliance 83 kp., Lith. R. C. Alliance 4 kp., Lith. R. C. Alliance 41 kp., Lith. R. C. Alliance 160 kp., Lith. R. C. Alliance 17 kp., Lith. R. C. Alliance 33 kp., Lith. R. C. Alliance 2 kp., Lith. R. C. Alliance 1 kp., Lith. R. C. Alliance 30 kp., Lith. R. C. Alliance 270 kp., Lith. R. C. Alliance 16 kp., Lith. R. C. Alliance 105 kp., Lith. R. C. Alliance 91 kp., Lith. R. C. Alliance 103 kp., Lith. R. C. Alliance 179 kp., Lith. R. C. Alliance 127 kp., Lith. R. C. Alliance 54 kp., Lith. R. C. Alliance 135 kp., Lith. R. C. Alliance 63 kp., Lith. R. C. Alliance 52 kp., W-B. Iron and Wire Work, Wyo. National Bank, Leonard Šimutis, Robert Merriman, State Treasurer of N. J., Supt. of Insurance, J. Tumasonis, Motiejus Doekas, Pranas Lamsargis, K. D. Rubinas, Frank J. Katilius, Jurgis Verseckas, Lita. R. C. Alliance, J. A. Mickeliūnas, Pranas Verseckas, Jurgis J. Nevulis, Jonas Kucinskas, Joseph G. Yonakas, T. P. Križanauskas, Pr. S. Rakauskas, Jonas V. Šnipas, Wm. T. Kvetkauskas, Marijona Lušaitienė, Jada Vyga Norkevičienė, Jos. G. Yonakas, Vladas Savickas, Jurgis Mingilja, Jablonskiene, Juozas Makštutis, Jonas Bankieta, Ieva Lasaitė, Robert Merriman, Dr. A. G. Rakauskas, J. P. Jokšas, Vladas Vyšniauskas.



GVILDENA NUSIKALTIMŲ KLAUSIMĄ VILNIAUS KRAŠTE

Vilnius.—Išėjusiame "Kriminalistikos žinyno" 31 nr.) gvildena- mas nusikaltimų klausimas Vilniaus krašte. Iš oficialinių vi- sos Lenkijos nusikaltimų statis- tikos davinių matyti, kad Len- kijoje, apskritai, proporcingai gyventojų skaičiui, nusikaltimų būdavo padaroma žymiai dau- giau, negu Lietuvoje.

Taip antai, 1933 m. šimtui tūk- stančių gyventojų teko: Lenki- joje 1402, 56 vagysčių, Lietuvo- je 778,58; Lenkijoje 90,34 suk- čiavimų, Lietuvoje 27,76; Lenki- joje 73,02 pasisavinimų ir pasi- tikėjimo išnaudojimų piktam, Lietuvoje 64,81. Panašus yra ir kitų metų santykis.

Iš Vilniuje rastos provizorinės nužudymų ir plėšimų Vilniaus mieste diagramos matyti, kad per pastaruosius nepilnus penke- rius metus Vilniuje buvo įvykdy- ta 50 nužudymų ir 60 plėšimų, kurių išaiškinta—pirmųjų tik 2, o antrųjų—8. Kaune per tą pati laiką užregistruota tik 11 nužudymų.

Svarbiausios taip gausiai tarp- siusių Vilniuje ir Vilniaus srity- je, kur nusikaltimų nuostimtis yra dar didesnis, negu kitose buv. Lenkijos vietose, nusikaltimų priežastys glūdėjusios Vilniaus krašto netolimos praecities gyve-

nimo sąlygose, nuolatiniame poli- tinės padėties netikrumė ir žiauriuose kitų, ne lenkų, tauty- bių persekiojimuose. Su nusikal- timais būsia galima sėkmingai kovoti ir nusikaltimų skaičių su- mažinti tik tada, kai bus Vil- niaus krašte įvykdytos socialinės reformos, kai bus labiau prasit- joti Vilniaus krašto gyventojai ir kai bus galima žinoti ir atskirti, kurie gyventojai yra vietiniai, ku- rie į šį kraštą įvairiais laikotar- piais yra iš svetur atvykę, ku- rie čia yra patekę karo metu ir ki- tomis aplinkybėmis.

NEMENČINĖJE STEIGS MOKYTOJŲ SEMI- NARIJĄ

Vilnius.—Patiriama, kad nuo ateinančių metų Nemenčinėje bus įsteigta mokytojų seminari- ja, kur yra tinkamos patalpos. Seminarija pradės veikti nuo ateinančių mokslo metų pradžios. Gimnazijoje, pradžios ir spe- cialinėse mokyklose Vilniuje y- ra paliktų nemaža mokytojų, ku- rие nemoka lietuvių kalbos. Tiems mokytojams duotas terminas lie- tuvių kalbai išmokti iki liepos 1 d. Tada bus egzaminai ir iš- laikiusieji bus priimti ir ateinan- čiais metais mokytojauti. Šiuo metu tie mokytojai gan stropiai mokosi lietuvių kalbos.

TEISINGO DARBO STANDARDŲ ĮSTATYMO ANTRAS METAS

Birželio mėnesį, 1938 m. Tei- singo Darbo Standardų Įstaty- mas, visiems geriau žinomas kaip Algų ir Valandų Įstaty- mai, tapo pridėtas prie Socia- lės Apdraudos Įstatymo ir Tau- tiško Darbo Santykių Įstatymo, tikslu apsaugoti Amerikos dar- bininkų gerovę. Ypatinai pie- tinėse valstijose daug stipraus pasipriešinimo pasirodė, bet ir šiandien, čia ir ten, žmonės į- statymu nepatenkinti, vienok nepaisant to visko, įstatymas su mumis pasiliks.

Federaliai teismai dviejuose atsitikimuose užlaikė Teisingo Darbo Standardų įstatymo kon- stitucionališkumą. Jungt. Val- stybių Distrikto Teismai Illin- ois valstijoje rado, kad mūsų ša- lies žmonės nenori mažesnių algų už paskirtą laipsnį, kuris paveldina žmonėms pusėtinai ge- rai gyventi. Netinkamos algos liečia netik darbininkus, bet ir apielinkes.

Šiandien svarbiausia problema sąryšyje su šia legislacija yra varžingas įstatymo užlaikymas. Įstatymo minimumo algos ir maksimumo valandos nebuvo toks bausis dalykas, kaip jo priešai tikėjo kad bus. Keliose valstijose, ypatinai New Yorke, pastangos buvo dėtos įvesti val- stiškų algų ir valandų įstaty- mus, apsaugojimui darbininkų vietinių industrijų, kurių pro- duktai nesiunčiami į kitas val- stijas.

Minimumo Algos

Kada įstatymas įėjo galėn, spalio mėnesį, 1938 m., jis nu- statė algų minimumo ratą iš 25 centų į valandą. Nuo spalio 1938 m. iki spalio 1945 m. Tei- singo Darbo Standardų įstaty- mas, reikalauja, darbininkams mokėti nemažiau 30 centų į va- landą, ir po to 40 centų į va- landą.

Be minimumo algų automatiš- ko padidėjimo iki 40 centų į va- landą po septynių metų veikimo, minimumo algų įstatymo objek- tyvą galima greičiau įvykdyti, su išdavimu algų įsakymu, ku- rį duoda industrijos administra- torius, pagal industrijos komi- teto rekomendaciją. Toki ko- mitetai jau veikia kai kuriose industrijose. Toks komitetas pri- vertė išmokejimą 32½ centų mi- nimumo algų drabužių ir koji- nių industrijose, kuomet kepu- rių amate 40 centų minimumas buvo rekomenduotas kai kurio- se šakose.

Maksimumo Valandos

Nuo spalio 1939 m. iki spa- lių 1940 m. darbdaviai, po įsta- tymu, privalo jų darbininkams mokėti laiką ir pusę virš re- gulariškos ratos, už daugiau 42 valandų į savaitę. Po tuo lai- ku, užmokejimas viršlaiko ra- tos yra reikalaujamas už visą darbą virš 40 val. į savaitę. Kon- gresas stovi už minimumo algą iš 40 centų į valandą, ir 40 va- landų maksimumo darbo savai- tę.

Yra daug industrijų, kur to- kios minimumo algos ir mak- simumo valandos buvo įsteigtos prieš įvedimą šio įstatymo. Kit- ton pusėn, yra labai daug ind- ustrijų, ypatinai pietinėse valstijose, kurios niekad nemo- kėjo minimumo algų, ir darbo diena iš 10 ar 12 val. nėra ne- paprastu dalyku. Tai nuo tokių industrijų daugiausia protestų prieš Teisingo Darbo Standar- dų įstatymą ateina. Mažiau pro- testų gauta dėl vaikų darbo ap- lėpimo įstatymo, kuris sulai- kė nuo tarpvalstiškos komerci- jos prekes, gaminamas įstaigo- jos, kurios samdo mažamečius 14 m. amžiaus, arba mažamečius 16 metų amžiaus, kurių darbas juos sulaukė nuo mokslo, arba ma- žamečius tarpe 16 ir 18 metų, dirbant pavojinguose užsiėmi- muose.

Įstatymo Peržengėjai Baudžiami

Yra tam tikras "Algų ir Va- landų" skyrius prie Darbo De- partamento, kuris užlaiko algų ir valandų standartus. Pirmą metų skyrius gavo suvirš 18.000 skundų. Įstatymo peržengėjai sutiko užmokėti apie 80.000 dar- bininkų vieną milijoną dolerių užsivilkusių algų. Kai kurie darbdaviai numušė sumas nuo darbininkų algų už užlaikymą, kambarį, maistą ir kitus paran- kumus.

Kai kuriuose atsitikimuose iš- kraipyti rekordai, kad padeng- us įstatymo peržengimus. Kai kurios kompanijos atstatė nuo darbo darbininkus, kurie pasiun- tė skundus, kas yra įstatymo peržengimu.

Skundai nuo darbininkų prie vietinių industrijų padėti į ša- lį, nes įstatymas liečia tik ind- ustrijas, kurios produkuoja prekes tarpvalstiškai komercijai. Daugumoje atsitikimų darbdavi- ai susitaiko su darbininkais užmokedami užsivilkusias alg- gas. 1939 m. net 63 apskustieji buvo nubauti ir priversti už- mokėti priklausancius pinigus jų darbininkams. FLIS

LIETUVOS PREKYBA 1939 METAIS

Kaunas.—Lietuvos prekyba su kitomis valstybėmis 1939 metais buvo beveik 34 milijonais litų ak- tyvi. Iš 34.000.000 litų saldo a- tyvi 24,3 milijonų lt. buvo gauta gryna valiuta. Lietuvos ekspor- tas 1939 m. į Angliją ir jos do- minijas bei kolonijas sudarė 83,8 mil. litų, į Vokietiją su Austri- ja ir Čekoslovakija 72,3 mil. li- tų, į SSSR 12,7 mil. litų ir į kitus kraštus 34,4 mil. litų.

Lyginant su 1938 m. eksportas į Angliją sumažėjo daugiau kaip 10 mil. lt., į Vokietiją ir SSSR veik nepasikeitė, o į kitus kraš- tus sumažėjo apie 20 mil. litų.

Lietuvos importas 1939 m. iš Anglijos ir jos dominijų bei kolonijų 1939 m. siekė 46,2 mil. iš Vokietijos su Austrija ir Čeko- slovakiija 64 mil. litų, iš SSSR 8,8 mil. litų ir iš kitų kraštų 50,2 mil. litų. Lyginant su 1938 m. importas iš Anglijos ir jos kolo- nijų bei dominijų sumažėjo dau- giau kaip 27 mil. litų, iš Vokie- tijos su Austrija ir Čekoslovaki- ja veik nepasikeitė, iš SSSR su- mažėjo 6,15 mil. litų, iš kitų kraš- tų sumažėjo 20,23 mil. litų. Pre- kybos saldo su minėtais kraštais buvo toks: su Anglija, jos domi- nijomis ir kolonijomis 37,5 mil. litų aktyvus, su Vokietija, Aus- trija ir Čekoslovakija 8,2 mil. li- tų aktyvus, su SSSR 3,9 mil. li- tų aktyvus, o su kitais kraštais 15,8 mil. litų pasyvus.

NAUJOS BENDROVĖS VILNIUJE

Vilnius.—Čia įsisteigė manu- faktūros ir galanterijos reikme- rios gamybos ir tais gaminiais pre- kybos akc. b-vė "Vienybė", ku- ri jau įsteigė Vilniuje, Bazilijo- nu gt. 4 didelį urmo sandėlį, ku- rio 9 kambariuose sukrovė už ketvirtį milijono prekių.

Kol kas prekes bendrovė impor- tuoja iš užsienio, o dalį perka vietos fabrikuose.

Karui pasibaigus b-vė žada steigti gamybos įmonę, o tuo tarpu versis tik didmenų prekyba, patarnaudama Lietuvos prekybi- ninkams apsirūpinti sunkiai gau- namomis prekėmis. Bendrovė at- idarymo proga paaukojo Vilnie- čiams Remti Komitetui 300 litų.

Teko patirti, kad vietiniai Vil- niaus lietuviai suorganizavo ir kitą importo ir eksporto bendro- vę "Neris", kuri pirmoje eilėje stengsis importuoti statybos ma- džiągą (cementą) ir kt., taip pat eksportuos Vilniaus krašto gam- ybą.

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ

APSIDRAUDIMO TVIRTOVĖ

SVARBIAUSIOS INFORMACIJOS APIE LRKSA

Dabar eina generalinis naujų narių va- jus (tesis iki sausio 1, 1940 metų). Kiek- vienas narys gali tapti organizatorium ir gauti gerą atlyginimą už savo darba- naujų narių prirašymą.

Kadangi kiekvienam organizatoriui yra svarbu turėti pačias reikalingiausias in- formacijas apie LRKSA ir jas išaiškinti naujiems kandidatams, tai čia tokių infor- macijų paduodame:

AUGUSTIUS SKYRIUS CERTIFIKATAI

Apdraudos sertifikato didumas nuo \$150.00 iki \$2.000.00. Mėnesinė ir meti- nė mokestys telpiančios mokesčių lente- lėse yra pilnos, tai yra, ten įskaityta ir Lėšų Fondo mokestys.

KLASĖJE A—Endowment at Age 85— narys mokesčius moka iki 85 metų. Na- rys sulaukęs to amžiaus, apdraudą pažy- mėtą jo sertifikate atsiima pats, o mirus anksčiau, apdrauda išmokama jo pašal- paviams.

KLASĖ B—20 Year Payment Life. Šio plano apdrauda mokama per 20 metų. Po 20 metų mokėjimo sertifikatas būna pilnai išmokėtas, narys daugiau duoklių nemoka ir būna geram stovy. Nariui mi- rus prieš ar po išmokėjimo sertifikato, jo apdrauda išmokama jo pašalpgaviams.

KLASĖ C—20 Year Endowment. Nariui mokėjus per 20 metų, išmokama, jei bū- na gyvas, jam pačiam, o jei miręs anks- čiau, tai jo pašalpgaviams. Asmuo pasi- rinkęs šį apdraudos sertifikatą ne tik ap- draudžia savo gynybę, bet kartu pasirenka vieną iš geriausių taupymo priemonių.

KLASĖ D—Endowment at Age 60. Šioje klasėje nariais gali įstoti nesenesni, kai 40 metų. Narys regulieriai mokėdamas savo duokles ir sulaukęs 60 metų, gauna tokią sumą, ant kiek apsidraudęs. Jeigu jis miręs prieš 60 metų amžiaus, tai jo apdraudos suma išmokama jo pašalpgaviui ar pašalpgaviams.

CERTIFIKATŲ REZERVAI

Dabartiniai Susivienymo narystės cer- tifikatai yra su rezervais. Po trijų metų mokėjimo jau galima naudotis rezervais. Pavyzdin, asmuo 18 metų amžiaus įsira- šo Klasėn A—Endowment at Age 85 ant \$1.000.00, Daleiskim, jis savo duokles re- gulieriai moka per 10 metų. Toliau dėl kokios svarbios priežasties (nesveikatos ar nedarbo) negali mokėti. Tuomet jis gali pasirinkti du būdus: išmokėtą apdraudą (Paid up insurance) arba pratęstą apdrau- dą (Extended insurance).

Jeigu narys, 10 metų mokėjęs savo duokles, pasirenka išmokėtą apdraudą, tai jo sertifikatas yra vertas \$187.00. Jeigu jis miręs nesulaukęs 85 metų amžiaus, tokia suma būtų išmokėta jo pašalpgaviams. Jeigu jis tokiame stovy sulauktų 85 metų am- žiaus, pažymėta suma (\$187.00) būtų išmo- kėta jam pačiam.

Jeigu narys, mokėjęs per 10 metų, pa- sirinktų pratęstą apdraudą, jo sertifikatas būtų galėję 8 metus ir 185 dienas. Jeigu narys tame periode miręs, jo pašalpgaviui arba pašalpgaviams būtų išmokėta pilna originalės apdraudos suma, būtent, \$1.000. Jeigu jis miręs bent viena diena vėliau, pratęstos apdraudos terminui pasibaigus, tuomet jo apdrauda jokiais vertės neturi.

Table with 3 columns: Paid Up Endowment Insurance, Assessments Paid to end of, Insurance Extended. Rows show amounts from \$41.00 to \$187.00 and corresponding years and days of insurance extension.

Ir taip toliau—iki 66 metų, kol certi- fikatas pasiekia pilno subrendimo (Maturity).

Tokia pat tvarka proporcingai rezervas turi įstoje kitokio amžiaus nariai ir apsidraudę ant įvairių sumų.

Kas parašyta apie Klasės A sertifikatą, tas tinka ir kitų klasių certifikatams. Kiekvienas iš jų po trijų metų mokėjimo turi savo vertę ir teikia nariui privilegijas prie savo sumokėtų rezervų.

Įsirašęs naujas narys bile kurion Ap- draudos skyriaus klasėn, lieka pilnateisiu nariu praėjus 30 dienų nuo jo aplikacijos užrekdavimo Centre. Pašalpos skyriuje —po šešių mėnesių.

PAŠALPOS SKYRIUS

Nariai gali kartu įstoti ir pašalpos sky- riun. Už \$3.00 savaitinę pašalpa mokama 25c. į mėnesį; už \$6.00—50c.; už \$9.00—75c.; už \$12.00—\$1.00.

Įsirašanti nariai kartu ir pašalpon, Lė- šų Fondan moka per mėnesį penkis centus ekstra.

JAUNAMEČIŲ SKYRIUS

KLASĖ A.—Klasėje A priimama nuo gimimo dienos iki 15 metų; metinė mo- kestis \$2.20.

KLASĖ B—20 Year Payment Life. Šioj klasėj nariai mokesčius moka per 20 metų. Po 20 metų mokėjimo sertifikatas būna pilnai išmokėtas.

KLASĖ C—20 Year Endowment Juvenile Certificate (20-ties Metų Endowment Jaunamečių Certifikatas). Klasės C ap- draudos certifikate pažymėta suma išmo- kama po 20 metų mokėjimo, jeigu narys yra gyvas. Šis certifikatas yra gera tau- pyimo ir apdraudos kombinacija. Puiki in- vestimento rūšis. Turi "cash values", "paid up insurance" ir "extended insurance".

KLASĖ D—Whole Life Juvenile Certificate (Viso Gyvenimo Jaunamečių Cer- tifikatas). Šis certifikatas taip sutvarky- tas, kad jaunamečiui pasiekus pilnamečio amžiaus, nereiks daryt jokių permainų premijų mokėjimo. Duoklių rata pasiliks ta pat visą nario gyvenimą. Čia taip pat galima turēt "cash values", "paid up insurance" ir "extended insurance".

Įsirašant vajuas laiku įstojimo duoklės nereikia mokėti.

ORGANIZATORIAMS INFORMACIJOS

1. Kiekvienas į Susivienymo narius kan- didatas turi išpildyti aplikaciją ir atsaky- ti į visus klausimus, taip kaip tie klaus- imai sustatyti.

2. Aplikacija turi būt išpildyta rašalu— ink, bet ne pašėliu.

3. Kandidatas "Aplikanto Pareiškimą" turi pasirašyti prie liudininko, atžymint pasirašymo datą.

4. Reikalinga praktikuoti, kad naujų kandidatų aplikacijos būtų priimamos kuopos mėnesiniam susirinkime ir kandidatai būtų supažindinti su kuopos nariais ir tt.

5. Kaip greitai kandidatų aplikacijos, sulig reikalavimu esti sutvarkytos, jas reikia kuo greičiausiai siųsti Susivienymo Centru.

6. Kandidatų aplikacijos visados turi būti užliudytos kuopos valdybos, kaip to reikalauja aplikacijos forma No. 1137 ir tik tokio numerio aplikacijos forma bus priimtina ir privalo būti vartojama.

7. Susivienymo nariai, kurie turi se- nuosius certifikatus ir norėtų apdraudą padidinti, tai tą gali padaryti, t. y. laikyti seną certifikatą ir gauti bilė klasėje naują certifikatą. Tą darant, turi išpildyti apli- kaciją, būti daktaro egzaminuotu ir atlikti viską, kaip ir naujam kandidatui. Bet to- kio nario apdrauda negali būt didesnė kai \$2.000.00.

8. Yra atsitikimų, kad Susivienymo na- rys narė veda arba išteka už nelietuvių tau- tybės asmens. Tokios maišytos šeimos ir jų vaikai gali būti priimami Susivienyman.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMAS AMERIKOJ

P. O. BOX 32 (73 E. South St.), WILKES-BARRE, PA.

Table with 3 columns: Name, Address, Amount. Lists names like Elena Vaitukoniene, Matas Mikielionis, Tamas Degutis, etc., with their addresses and associated amounts.

(Bus daugiau)



# AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKLA KOLONIJOSE

## NEW HAVEN, CONN.

### Daug Yra Veikiama Mūsų Kolonijoj

Pavasario sezonui atėjus visi su atgijiančia gamta pilni energijos ir džiaugsmo stoja į darbą, rengia įvairius pasilinksminimo vakarus, kurie yra labai girtini. Tik gaila yra, kad mūsų plunksnos darbuotojai kartais dėl susidėjusių aplinkybių turi praleisti gana svarbius rengimus neaprašę.

Štai balandžio 14 d., Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujant gabiai ir sumaniai vargoninkei p-niai A. Kripienei su rengė nepaprastai puikią ir turiningą koncertą, kuriame sudauotos visos naujos dainos ir išpildyti gražūs operos kūriniai su dideliu skoniu ir malonumu. Jau šiame koncerte pasirodė naujos priaugusios dainininkės, kurioms rytoj bus daug žada. Negalima praleisti nepamiršus, kad mūsų viešnia p-lė Ona Dubinskaitė šioje programoje pasižymėjo, kaip žvaigždė. Jos malonus balsas ir išraiška kiekvieną kartą sužavi klausytojus. Naują pajėgą mūsų kolonijoj tai p-lė Švilpaitė. Nors dar visai jaunutė, bet turi malonų ir jautrų soprano balselį, kuris aiškiai liudija, kad ateityje ji palinksminis mūsų klausytojus savo puikiomis dainelėmis. Svečiai iš Hartford'o—p. M. Kripas su savo sūneliais irgi pagražino programą.

Visas choras, kaip mergaitės taip ir vyrai, puikiai atliko savo uždavinį, kas parodė, kad buvo gerai išsilavinę ir visą širdį į gražias dainas įdėjo. Šį koncertą tikriausiai galima pavadinti dainų švente, ir klausant tokių gražių lietuviškų dainelių, kurias taip aiškiai dainuoja čia gimę jaunimas, ateina mintis: kaipgi toks skautus ir malonus lietuviškas jaunimas gali ištautėti arba užmiršti tėvų kalbą? Taigi, kol mūsų bažnyčiose ir koncertuose skambės lietuviškos dainos, tai ištautėjimo pavojus negrės. Taigi, jaunime, spieskis į parapijos chorą.

Savo malonų palankumą parodė chorui dr. M. J. Aukštakalnis su savo simpatinga žmonele ir Studentų ir Profesionalių kuopa iš Waterbury, skaitlingai atvykdami į šį koncertą. Toks nuosirdus draugiškumas jungia mūsų kolonijos ir Waterbury jaunimą, kas sudaro jaukią nuotaiką.

Mūsų vargoninkei p-niai A. Kripienei už jos didelį pasišventimą ir triušą, padėtą rengiant šį koncertą, priklauso garbė.

Šv. Kazimiero choras gavo užkvieta dainuoti per radio, taipgi yra kviečiamas koncertuoti į Ansonia, Conn., kur klebonauja gerb. kun. V. P. Karkauskas, buvęs mūsų parapijos ilgametis klebonas. Valio! mūsų parapijos choras ir jo vedėja.

## Motinių Dienai Besiartinant

Gegužės 12 d., pripuola Motinių Diena. Ta diena yra kiekvienam žmogui pasaulyje brangi, nes tą dieną tinkamai yra pasistengta atiduoti pagarbą mūsų motinėms, kurios dėl mūsų yra daug sunkaus vargelio iškentėjusios, taipgi tą dieną yra pagerbiama mūsų dangiška motina Marija. Kaip kitais mėnesiais.

## SVEIKATALIGONIAMS

Knygelė, kuri aprašo apie 350 visokių žolių, medžių žievių, žiedų ir šaknų su nurodymais dėlko juos vartoti.

Taipgi yra nurodymai Europos laivynų ir orlaivynų, kurie dabar dalyvauja mūšiuose, jų kelių toliai ir tt. Tas viskas parodoma spalvotu žemėlapiu. Kaina 35c., 3 setai už \$1.00.

### M. ZUKATIS

232 Dean St., Spencerport, N. Y.

Šv. Onos draugija ir Moterų Sąjungos 33 kuopa eidavo prie bendros Šv. Komunijos, taigi jau abi paminėtos draugijos ir šį mėn. Motinių Dienoje nutarė vykdyti šį gražų paprotį. Visos susirinkusios parapijos svetainė pasipuošusios gėlėmis ir dalyvaus Šv. Mišiose, kurios įvyks 10:00 valandą ryte. Abiejų draugijų narses kviečiu pasistengti skaitlingai dalyvauti šioje dvasinėje puotoje, nes jau klebonas prižadėjo padaryti šią dieną reikšminga visoms. M.

## Iškilmingos Sutuoktuvės

Balandžio 28, per Šv. Mišias gerb. kun. J. Jankauskas suteikė Moterystės Sakramentą jaunai ir pavyzdinčiai mūsų kolonijos porelei Adolfui Stadolnikui ir Marcelai Bakaitytei. Prie altoriaus palydėjo net 4 jaunos poros susidedančios iš giminių ir artimų draugų bei draugių, kurie buvo labai puošniai ir kukliai pasirėdę.

Kadangi Adolfas ir Marcelė buvo per kiek metų Šv. Kazimiero parapijos choro nariais, tai per Mišias choras gražiai giedodjo. P-lė Ona Dubinskaitė iš Ansonia, labai žavėtinai giedodjo solo "Ave Maria". Bažnyčioj dalyvavo skaitlingai giminių, draugų ir pažystamų, kurie atvyko ir iš tolimesnių kolonijų.

Adolfas yra sūnus p. Juozo ir Onos Stadolnikų, kurie yra susipratę lietuviai, geri katalikai, tokiais išauklejo savo sūnų, kuris visuomet pasižymėjo lietuviškuose scenos veikaluose ir daug darbuojasi parapijos chore, taipgi dukrelės Onutės ir Elena, kurios nuo savo brolio neatilieka visame, kas yra lietuviška.

Marcelė yra dukterė Augusto ir Domicelės Bakaičių, kurie taipgi yra susipratę geri lietuviai ir geri katalikai ir visuomet pasidarbuoja dėl tautos ir bažnyčios, išauklejo savo dukrelę labai puikiai ir rimtai, taipgi vieną sūnų, kuris taipgi yra doras ir geras jaunikaitis.

Tėveliai surengė iškilmingą pokylį parapijos svetainėj. Dalyvavo keli šimtai viešnių ir svečių, taipgi klebonas kun. J. Jankauskas ir visos parapijos choras. Vestuvių pokylyje pasakytą gražių kalbų ir sudėta nuosirdžių linkėjimų jaunai porai, taipgi įteikta gražių dovanų. Nuosirdžiai sveikinu ir aš jauną porėlę ir linkiu Dievo palaimos, saulėto ir linksmaus gyvenimo. Jaunieji išvažiuo į Washington, D. C., praleisti medaus mėnesį.

Kadangi Adolfas ir Marcelė yra visų mylimi, tai prieš vestuves buvo surengti dėl jų net keli vakarai arba showers, kuriuose apdovanoti įvairiomis brangiomis dovanomis. M.

## SESERŲ KAZIMIRIEČIŲ PADEKA

1940 m. baland. mėn. 30 d.

"Garsas" Redakcija, 73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa.

Gerbiamieji: Su nuosirdžiu dėkingumu reikiame Jums mūsų širdingai dėkui už pareiktą užuojautą dėl mūsų brangios Isteigėjos Generalės Marijos mirties.

Dėkojame, kad įdėjote mūsų straipsnius ir Jūsų laikraštį ir už Jūsų gražų aprašymą apie mūsų brangią Motinėle.

Brangindamos Jūsų visą nuosirdumą minėsimė Jus savo maldose, prašydamos Aukščiausiojo laiminti Jus ir Savo begaline išmintimi lydėti Jūsų darbus.

Su gilia pagarba,

Šv. Kazimiero Seserys Sesuo M. Juozapa

## PHILADELPHIA, PA.

### Lietuvių Verslininkų ir Profesionalų Sąjūsis

Yra idėjinė patriotinė vietinė lietuvių organizacija, įsteigta prieš du ir pusę metų. Per tokį trumpą laiką yra daug lietuvių vystę nuveikusi. Nors Sąjūsis turi aukštą uždavinimą, vienok prie jo gali priklausyti visi lietuviai ir lietuvaitės be skirtumo pažiūrų ir įsitikinimų.

Gal kuris ar kuri sakytu, kad negali priklausyti, nes nėra amatinkas-pinkė. Tai, pavyzdžiui, pažvelgus į Philadelphiaus lietuvių erdvius nuosavus namus, kaip jie puikiai ištaisyti, išgražinti; dažniausia savomis darbščiomis rankomis ir savo gražiausiais sumanymais. Tai netik amatinko, bet ir pusėtinai gero inžinieriaus darbas atliktas. Čia veik visi lietuviai gyvena nuosaviuose ir išmokėtuose namuose. Taip yra panašiai ir su kitais uždaviniais. Taigi, visi esame tinkami ir viršmėnė Sąjūsi prisirašyti. Ir kuo daugiau jame priklausysime, tuo daugiau ir didesnių gerų darbų nuveiksime visų lietuvių ir Lietuvos gerovei. Mokestis tik vienas doleris ir meta.

Sąjūsis gegužės 30 d. (Memorial Day), Mikelaičių ūky rengia didelį nepaprastą piknyką, neva Sąjūsis "krikštynas". Per susirinkimą užsirašė daug kumų ir kumučių, ir sudovanojo apie 50 įvairių gražių ir vertingų dovanų, kurios atiteks atsilankiusiems į piknyką. Todėl būtina dalyvaukime. Šokiams gros geras orkestras. Bus įvairių gėrimų ir skanių užkandžių. Į žangą tik 25c., vaikams dykai. Piknykas prasidės 10 val. iš ryto. Maloniai visus kviečia piknyko komisija. Kūmas

### Klaidos Atitaisymas

Gegužės 2 d. "Garso" Nr. 18 padaryta stambi klaida. Ten pasakytą: "Ji (Sesuo Dovyda) priuntė savo broliui kun. Jonui Jurgaičiui iš anglų laikraščio iškarpa, kur plačiai aprašoma jos pasižymėjimas". Tikrenybė, priuontė broliui Jonui Jurgaičiui (jokio brolio kunigo Jono Jurgaičio nėra). K. Dryža

### Rengiasi Pagarbti Motinas

Kazimieriečių jaunuolės sodalietės visu atsidėjimu rengiasi tinkamai pagerbti mamytės gegužės 12-tą parapijinę salėje, 331 Earp St.

### Ruošia Vaikučius Prie Pirmos Šv. Komunijos

Gegužės 19 d. bus pirmosios Komunijos iškilmės. Seserys Kazimierietės stropiai ruošia parapijinės mokyklos ir viešųjų mokyklų vaikučius prie Šv. Komunijos. Seserys mokytojausia—ruošia vaikučius kelintais mėnuo sekmdieniais paskirtu laiku. Labai būtų malonu, kad ir vaikučių tėvai ir krikšto tėvai tą dieną priimtų Šv. Komuniją. K. D.

### Garnio Dovana

Gegužės 3-čią užklydau pas viengėnčius Ragulius, kurie neseniai susilaukė gražios dukrelės.

Viengentis Vladas Rybasas yra tai labai apskurus ir šaunus asmuo. Jaunuoliu būdamas jis net priklausė prie mūsų Šv. Jurgio parapijos "Ritūs" choro. Dabar jis yra biznieriūs ir "bilderis"—stato ir parduoda namus ir užlaiko didelę krautuvę—įvairiausias budavojimo medžiagos—"lombardą", 8832 Frankford Ave., Phila., Pa. K. V.

### Lenkų Generolo Viešnagė

Gegužės 4-5 dd. Philadelphiaus viešėjo generolas, o dabar kartu ir ministras be portfelio, Juozas Haller'is.

Koks skirtumas! Kada suvirš

20 metų jis buvo atvykęs į Philadelphia, tai jį tada dabojo net... 150 policistų—mat, bijotasi, kad kartais ukrainiečiai jo neužpultų už tą, kad jis (net prieš sąjungininkų—anglų ir prancūzų norą), užpuoles juos, panaikino jų valstybę Haličiną—Galicijos ukrainiečių respubliką. O dabar jį "dabojo" vos tik 2 policistai. Matyt, jis dabar niekam nepavojingas, tai nereikia nė daboti.

Beje, kada Želigovskis (klaidingai jį žmonės vadina "Žuligovskiu") atplėšė nuo Lietuvos Vilniją ir pavadinę ją "Srod-kowa Litwa", tai Pilsudskis ir jo šalininkai geidė, kad tokiu vardu, kaip savistovė valstybė—"šteitas"—su savo vietine valdžia jį būtų vienybėje su Lenkija, vienok Hallerio ir kitų pastangomis tapo inkorporuota į lenkų "mocarstwą". K. V.

### RENGIA DIDELE DAINŲ ŠVENTĘ

7 parapijiniai Schuykil ir Luzerne (Hazletono) apskričių chorai ir naujai suorganizuotas vyrų Naujajai choras rengia didžiulę Dainų Šventę. Įvyks sekmdienį, birželio 30, didžiuliamė Lakeside pavilijone. Programos pradžia 7:00 P. M. (DST). Įžanga 50 centų.

### AMERIKOS POEZIJOS ANTOLOGIJA

vardu "THE POETIC VOICE OF AMERICA, 1940" (su įrašu: "A collection of poems by present-day writers whose work deserves a wide audience. These poets give voice to the thoughts of America—America the last hope for world peace"), išiesiančių birželio mėnesį, turės ir Arejo Vitkausko poezijos, parašytos angliškai. Knygoje bus ir kiekvieno autoriaus biografinių žinių. (Leidėjų žodžiai: "This book is a manifestation of the vigorous blossoming of cultural America. It represents one of the finest things of which this country is capable. What it stands for is a beacon for all the world").

### PAIEŠKOJIMAI

Paiėškau Juozo Giraičio, jis paeina iš Naravų kaimo, Prienu parapijos. 1907 m. jis gyveno Minersville, Pa. ant Ozės pečės, o dabar girdėjau, kad gyvena Oklahomos steite. Turiu svarbų reikalą ir prašau atsišaukti šiuo adresu: ANNA JUOZAITIS, 112 3rd St., Minersville, Pa.

## WATERBURY, CONN.

### Federacijos 22 Skyriaus Susirinkimas

Balandžio 19-tą 8 val. vakare choro kambary įvyko Federacijos 22 skyriaus susirinkimas.

Pirmininkas A. Aleksis atidavė susirinkimą malda.

Saukimas draugijų delegatų. Kelių delegatų nebuvo.

Nutarta užprašyti mišias už kun. B. Gauronskio sveikatą.

Įdomiai kalbėjo pirmin. A. Aleksis apie mūsų tautos obalsio įpytą šio karo laiku neužmirštume.

Birželio mėnesį įvyks piknykas Linden Park, Naugatuck, Conn. Rengia Susivienymo 11 ir 91 kuopos, Darbininkų Sąjungos 5 kp., Federacijos 22 skyrius, Šv. Juozapo parapijos choras ir Vyčių 7 kp.

Uždarant susirinkimą kun. Čebatorius, kuris duoda jaunimui tikėjimo pamokas penktadienio vakarą.

### Šeimos Šventė

Mūsų parapijoje įsigyvenęs labai gražus bei pavyzdingas protys kuo iškilmingiausia paminėti tą visiems brangiausią bei širdžiai artimiausią Motinių Dienos šventę.

Pagerbsime motinėles gegužės 12 nu anksti ryto iki vakaro vėlums. Visas parapijos organizuotas jaunimas išklausys Šv. Mišių, priims Komuniją ir turės bendrus pusrūkytį savo mylimųjų mamičių draugystėje. Tai bus ryto iškilmės.

### AMERIKOS POEZIJOS ANTOLOGIJA

Po piet, 5:15 iki 5:45, bus specialė motinų pagerbimui radio programa iš WBRV (1530 kc) radio stoties, o 7:00 val. vakare, parapijos auditorioj, įvyksta 17 metinis choro ir Vyčių Motinių Dienos koncertas—teatras komp. A. Aleksio vadovybėje. Dainuos jaunamečių ir vyresniųjų chorai ir svečiai dainininkai. Gražią, pritaikintą kalbą apie "motina" jausmingai pasakys svečias kalbėtojas gerb. kun. P. Lanskis.

### Specialė Radio Programa Motinos Dienai

Lietuvių Katalikų Studentų ir profesionalų Sąjungos vietinė kuopa ruošia lietuvišką radio programą gegužės 12 d. 10 val. ryte iš WATR radio stoties. Programa susidės iš lietuviškos muzikos, dainų, kalbų ir šventei pritaikinto radio vaidinimo "Riteris Budėtojas", kurį parafė Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė. Vaidins šie kuopos nariai-artistai—Dorma Gudiškytė, Valerija Jakštaitė ir Julius Vilčiauskas. Kalbės p. Jonas Raugalis ir vietinės Vyčių kuopos pirm. Petras Aleksandravičius. Minėtos programos vedėjas bus p. Antanas Kateiva. Tad gerbiama Waterburio visuomenė ir apylinkės lietuviai yra kviečiami pasiklausyti lietuviškos radio programos, kuri bus be jokių skelbimų ir yra rengiama mūsų katalikiško, lietuviško, organizuoto jaunimo mū-

## APIE PIRMUOSIUS LIETUVIUS EMIGRANTUS Į PIETŲ AMERIKOS KRĀSTUS

Kaunas.—Apie pirmuosius lietuvius emigrantus į Braziliją rašo Klemensas Jūra "Liet. Aide". Brazilijos vardas lietuvių lūpose bene dažniausiai skambėjo masinė 1926-7 metų emigracijos laikke. Ankstesnėje praityje Brazilijos vardas Lietuvoje buvo žinomas vien iš geografijos vadovėlių.

Tačiau ši masinė lietuvių emigracija į Pietų Amerikos kraštus nebuvo pirmoji. Pasirašus Sao Paulo ir Rio de Janeiro archyvuose, randama, kad iki 1887 m. Brazilija pakankamai įsiveždavo Afrikos negrų, bet nuo 1888 m. paskelbus Brazilijoje vergų išlaisvinimą ir galutinai atskyrus ją nuo Portugalijos, darbininkų klausimui pasidarius vis atšresniam, didžiųjų fazendų savininkai pradėjo dairytis į Europą (ir į Rusiją), prašydami leisti verbuoti ir savo lėšomis išvežti europiečių darbininkų. Tuomet ir iš Lietuvos, kuri buvo palikusi Rusijos provincija, išvyko apie 850 šeimų. Archyvuose randama, kad tie Kauno gubernijos "rusai" prieš penkiasdešimt metų išlipa tuolaikiniuose mažučiuose Brazilijos ir Argentinos uostuose. Jie plaukė ilgu mėnesius blogiausiais skyklusiais laivais, o išlipę—pateko į šalį, apie kurią nebuvo nė pasakose girdėję.

Iš lietuvių per pirmąją emigraciją atvykusių į Braziliją, daugus brangioms motinoms pagerbti. Taip pat ta pati studentų kuopa rengia šokius gegužės 18 d. Šv. Juozapo parapijos salėje. Pelnas skiriamas parapijai, tad galintieji prašomi atsilankyti ir paremti mūsų veikimą.

Petras Bernota

### SKAITYKITE GERAS KNYGAS

Mes Rekomenduojame, Kad Kiekvienas Lietuvis Savo Knygyną Papildytų Šiomis Knygomis:

### NUSISŪPSOK!

Surašė J. K. M. Tai yra puiki, rinktinė juokų knyga. Ja nusipirke nesigailėsite, nes tai retenybė mūsų kalboj. Nepamirškite, kad tai ne vienam skaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupusokojimais. Kartotinais leks ta knyga susišėksit ir iš naujo skaityti. Atspsaudinta ant puikiausios popieros ir irišta gražiais aparais. Jų randasi 160 įvairių juokų. 150 didelių puslapių. Iki šiol buvo parduodama po \$1.00, dabar beveik visų trečdaliu nupiginta ir parduodama tik už 70 centų.

### SPARNUOTI LIETUVIAI—DARIUS IR GIRĖNAS

Parašė P. Jurgėla. Turinys: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Saldino miško paslaptis. Pygjo atgarsi pasauli. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie Lietuvą. Skridimo rėmėjai ir rėmėjų komitetai. 384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. Kaina \$1.50.

### NAUJA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, skiriama Amerikečiams

Parašė Mariannapolo kolegijos profesorius KUN. DR. JONAS STAR-KUS. Ši gramatika tinka netik aukštųjų mokyklų—kolegijų ir high school—auklėtinams, bet ir pradžios mokyklų aukštesnių skyrių mokiniams. Gramatika gražiai išleista, apdaryta kietais stipriais viršeliais. Kaina \$1.00; paštu siunčiant \$1.10.

### VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIZIŪRĖJIMAS

Selmininkės! Jeigu jūs norite gaminti gerus valgius, gėrimus ir gerai selmininkauti, įsigykite šią knygą. Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušinienes, pyragus ir pyragėlius, paus ir pudingas, žuvies, duonas, konservus, prezervus, paukštienas; prieskonius; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti naudingi patiekalai. Kaina \$1.00.

### AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS KRONIKINĖS KNYGOS

Surinko ir išleido kun. A. Milukas. AMERIKOS LIETUVIŲ KRONIKA 1868—1898 m. 300 pusl. Popieros aparais \$3.00. b) AMERIKOS LIETUVIŲ PROFESIONALAI IR KRONIKA. Dv. tomai. 476 pusl. Popieros aparais \$4.50. c) SPAUDOS LAISVĖ IR AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZUOTĖS SUKĀTUVĖS. Antra laida. 782 pusl. Popieros aparais \$5.00.

### KATEKIZMAS Anglų ir Lietuvių Kalbose

Parašė kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas. Ketvirtoji laida. Kadangi mūsų išeivijos vaikų dailis giminės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms praisena tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvūčiai. Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau.

### ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės

Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vietinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis taip, kad žmonės gali sekti kunių maldose ir giedoti vienas su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

### ANGLISKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNELIS

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliškai susikalbėti. Žodynelis turi arti pustrčio šimto puslapių, pailgo formato, parankus nešiotis kišeniui ir kiekvienam reikala naudotis. Kaina \$1.00.

### TIKĖJIMO SKYDAS

Kristaus mokslo pagrindai ir atsakymai į priekaištus. Kun. J. Zidamavičius. 389 puslapių. Kaina 85c.

### Reikalaukite

### "GARSO" ADMINISTRACIJOJ

P. O. Box 32

ma pasibaisėję sunkiomis darbo ir gyvenimo sąlygomis, išbėgiojo į kitas Pietų Amerikos valstybes, stengdamiesi pasiekti Šiaurės Amerikos Valstybes, kiti grįžo atgal į Lietuvą, ne vienas, reikia manyti, žuvo, nepakėlė vergiškų sąlygų ir žiaurios tropikinio klimato, ir tik keletas šeimų pasiliko Rio Grande de Sul estade, kur jie savarankiškai įsikūrė žemės ūkyje. Nepalaikydami jokio kontakto su savo gimtuoju kraštu, jie per kelias dešimtis metų naujauose, randama, kad iki 1887 m. Brazilija pakankamai įsiveždavo Afrikos negrų, bet nuo 1888 m. paskelbus Brazilijoje vergų išlaisvinimą ir galutinai atskyrus ją nuo Portugalijos, darbininkų klausimui pasidarius vis atšresniam, didžiųjų fazendų savininkai pradėjo dairytis į Europą (ir į Rusiją), prašydami leisti verbuoti ir savo lėšomis išvežti europiečių darbininkų. Tuomet ir iš Lietuvos, kuri buvo palikusi Rusijos provincija, išvyko apie 850 šeimų. Archyvuose randama, kad tie Kauno gubernijos "rusai" prieš penkiasdešimt metų išlipa tuolaikiniuose mažučiuose Brazilijos ir Argentinos uostuose. Jie plaukė ilgu mėnesius blogiausiais skyklusiais laivais, o išlipę—pateko į šalį, apie kurią nebuvo nė pasakose girdėję.

Iš lietuvių per pirmąją emigraciją atvykusių į Braziliją, daugus brangioms motinoms pagerbti. Taip pat ta pati studentų kuopa rengia šokius gegužės 18 d. Šv. Juozapo parapijos salėje. Pelnas skiriamas parapijai, tad galintieji prašomi atsilankyti ir paremti mūsų veikimą.

Petras Bernota

### SKAITYKITE GERAS KNYGAS

Mes Rekomenduojame, Kad Kiekvienas Lietuvis Savo Knygyną Papildytų Šiomis Knygomis:

### NUSISŪPSOK!

Surašė J. K. M. Tai yra puiki, rinktinė juokų knyga. Ja nusipirke nesigailėsite, nes tai retenybė mūsų kalboj. Nepamirškite, kad tai ne vienam skaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupusokojimais. Kartotinais leks ta knyga susišėksit ir iš naujo skaityti. Atspsaudinta ant puikiausios popieros ir irišta gražiais aparais. Jų randasi 160 įvairių juokų. 150 didelių puslapių. Iki šiol buvo parduodama po \$1.00, dabar beveik visų trečdaliu nupiginta ir parduodama tik už 70 centų.

### SPARNUOTI LIETUVIAI—DARIUS IR GIRĖNAS

Parašė P. Jurgėla. Turinys: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Saldino miško paslaptis. Pygjo atgarsi pasauli. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie Lietuvą. Skridimo rėmėjai ir rėmėjų komitetai. 384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. Kaina \$1.50.

### NAUJA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, skiriama Amerikečiams

Parašė Mariannapolo kolegijos profesorius KUN. DR. JONAS STAR-KUS. Ši gramatika tinka netik aukštųjų mokyklų—kolegijų ir high school—auklėtinams, bet ir pradžios mokyklų aukštesnių skyrių mokiniams. Gramatika gražiai išleista, apdaryta kietais stipriais viršeliais. Kaina \$1.00; paštu siunčiant \$1.10.

### VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIZIŪRĖJIMAS

Selmininkės! Jeigu jūs norite gaminti gerus valgius, gėrimus ir gerai selmininkauti, įsigykite šią knygą. Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušinienes, pyragus ir pyragėlius, paus ir pudingas, žuvies, duonas, konservus, prezervus, paukštienas; prieskonius; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti naudingi patiekalai. Kaina \$1.00.

### AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS KRONIKINĖS KNYGOS

Surinko ir išleido kun. A. Milukas. AMERIKOS LIETUVIŲ KRONIKA 1868—1898 m. 300 pusl. Popieros aparais \$3.00. b) AMERIKOS LIETUVIŲ PROFESIONALAI IR KRONIKA. Dv. tomai. 476 pusl. Popieros aparais \$4.50. c) SPAUDOS LAISVĖ IR AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZUOTĖS SUKĀTUVĖS. Antra laida. 782 pusl. Popieros aparais \$5.00.





# SPORTS

By: F. J. KATILIUS

## LITHS MAKE FINE SHOWING IN ABC MATCHES

Among the bowlers of Luzerne County who participated in the American Bowling Congress held in Detroit, Mich., several Liths showed fine form in crashing the maples for staggering totals that placed them among the leaders in doubles and singles competition.

John Skiptunas a flashy Lithuanian, anchorman of the Kitsee Battery team of the Times-Leader—Evening News major league, displayed his skill at the popular indoor sport, rolling games of 233-268 and 210 for a total of 711 pins and tenth place in the singles, he also had totals of 560 and 552 in the doubles and team competition for a count of 1,823 pins in the all events.

Peter Kisloski of the Kitsee Battery team rolled 639 and Anthony Kisloski rolled 609 in the singles.

In the doubles Peter and Anthony Kisloski registered 1174, John Skiptunas and Carl Bedner tallied 1132.

## LITHS SET BOWLING PACE

Johnny Mellus, the husky Lithuanian star tackle for the New York Giants professional football team, and Johnny Skiptunas have set the pace in the Major Bowling League of Wyoming Valley. Both boys hail from the vicinity of Wyoming Valley and are considered the best bowlers in North Eastern Pennsylvania. Skiptunas has set an average of 219 and has scored 12 perfect games in three years; while his team mate, Mellus has an average of 217 and scored seven perfect games.

## SHORT BITS ON LITHS IN PRO BASEBALL

Pete Kunis the husky Lithuanian chucker who hails from Wilkes-Barre, lost his first start on the mound for Jacksonville, 9 to 7, in the opener of the Sally League a class B circuit.

Jimmy Grūzdis, a rookie with the Wilkes-Barre Barons is going great guns. Jimmy was leading hitter last year for Leaksville in the Bi-State League a class D circuit, with an average of 363; he is now lead off man for the Barons team and the leading hitter in the Eastern League a class A circuit.

Joe Krakauskas, ace hurler for the Washington Senators in

the American league, is expected to break his last year's record and become the leading hurler in the American league this year.

Tony Sabol, former all around star in the Lith League, is going good with Williamsport of the Eastern League. Tony has seen service in the International League last year but due to an injury he was shipped down to the Eastern League. Alex was leading hurler last year for Scranton and according to this year's action it looks as if he will be leading the league this year. Next year we expect to find Alex with Boston in the American League.

## LITHUANIAN HOLY NAME LEAGUE TO OPEN

The Lithuanian Holy Name League of Wyoming Valley will officially open its eighth annual season on Sunday, May 12. During its eight years of existence, the Lith league has produced more professional baseball players than any other league in the valley, despite the poor publicity it has received from the Valley's newspapers.

According to plans, the Lithuanian Holy Name Baseball League will be classed as a first class semi-pro league, the only league with a high rating in the valley.

With two vacancies still in the league, a special meeting is called for Monday night, May 13, at 7:30 P. M. sharp in the Holy Trinity church auditorium on Meade Street, in the Heights section of Wilkes-Barre city. Any team desiring a berth in the league is requested to attend. There is no franchise money required to enter the league. At the end of the season, the first place team and champions of the league will receive a cash prize of \$75.00. No team will be accepted into the league after Monday night.

At a meeting held May 6th in Holy Trinity Hall, Wilkes-Barre, President Kalnoskas announced the following schedule for the opening date next Sunday:

Pittston at Luzerne—Harry E. Diamond, starting at 3 P. M., umpire Shetlock.

Miners Mills at Wilkes-Barre—Huber Field, starting at 3 P. M., umpire Ayers.

Kingston at Plymouth—Lynwood Field, starting at 3 P. M., umpire Sileski.

## SPARKS FROM JOHNNY USDAVIN

### PRUSSIANS, RUSSIANS AND LITHUANIANS

The racial lineage of the Lithuanians has for long years been a question disputed among the Savants of Europe. One thing is certain, the Lithuanians antedate the advent of any of the Slavic or Germanic races. Moreover, the dissimilarity of language between the Lithuanians and Russians, and the Lithuanians and Germans was so great that either of the two peoples accepted, adopted or used any words of Lithuanian origin until very much later, when some of them were conquered by the Lithuanians.

### IEŠKO VARGONINKO VIETOS

Turjs gerą balsą ir mylintis veikti su choru. Kuriam iš gerb. klebonų būtų reikalingas—meldžiame kreiptis "Garso" redakcijon.

The pretensions of either the Poles, Russians or Teutons that the Lithuanians were or are a part integral of their race or nationality is negated as soon as a study is made of each of the respective languages. Comparative philology proves that the Lithuanians are a nation apart, springing from a totally different race, of a different temperament and physical frame. Centuries before the Christian Era, when the Slavs and Teutons were roving nomads, robber tribes, the Lithuanians had already settled down to a quiet and peaceful life on the plains along the shore of the Baltic.

It is this very peaceful disposition that made them later the prey of the Poles, Russians and Germans from whom they have now freed themselves by establishing a Republic on their own historical grounds.

In the early part of the 16th century a group of Lithuanians sailed away from their native country to escape religious persecution, and landed on the island of Guadeloupe. Years later, they, together with their descendants, were brought by the English as prisoners of war to what was then known as New Amsterdam, now New York City. From then on they have come to America in constantly increasing numbers and have dispersed all over the country. A great number of them became farmers and later on, when the mining regions were opened, a number of them went to work in the coal fields and ore mines of the country.

Nearing the end of the 19th century, Rev. Alexander Burba, a Lithuanian priest and a man of great organizing talent, started out to organize the Lithuanians living in this country. Father Burba grouped around him a number of intellectuals of his own nationality, writers, poets and physicians.

The immigrants en masse from Lithuania to America started about fifty years ago. In less than five years the whole of Lithuania was aflame with the excitement caused by the reports of the first settlers. What astonished the Lithuanians at home, even more than the dollars and cents, was the existence of personal and political liberty, or religious tolerance and of equality and justice before the Law. Pilgrimages were made from great distances to hear by word of mouth the reports of men and women who returned from America, some on visits and others to make arrangements for the transportation of their families. About 15 per cent of the population migrated.

Newspapers, periodicals, histories, treatises and novels in the Lithuanian Language were printed in Tilsit, minor Lithuania. Tons of this printed matter were surreptitiously smuggled into Lithuania. Defying the Russian prisons the different Lithuanian patriotic societies circulated this literature among the young and old.

### ISISTEIGĖ KOOPERATYVAS "STALIUS"

Kaunas.—Kaune įsisteigė kooperatyvas "Stalius", kurio tikslas organizuoti medžio apdirbimo pramonę ir baldų bei kitų medžio išdirbinių gamybą ir prekybą. Kooperatyvo nariais įstojo 63 staliai lietuviai. Daugelis jų yra jau eilę metų dirbę savarankiai arba kitų medžio apdirbimo įmonėse. Kooperatyvas artimoje ateityje organizuoja šančiuose prie Kauno didelę dirbtuvę, kurioje gamins pirmoji eilę įvairių pakavimo medžiagų ir atliks statybų vardaus įrengimus. Vėliau numatoma suorganizuoti dar stalių, minkštųjų baldų ir kt. skyrius. Dirbs visi kooperatyvo nariai. Šiuo metu remontuojamas ir prietaikomos dirbtuvei patalpos ir statomos naujai pirkto mašinos.

## RAŠYTOJŲ IR KŪRĖJŲ DĖMESIUI

Pagarsėjęs anglų rašytojas Tomas Carlyle užsimojo parašyti istorinį *Prancūzų Revoliucijos* veikalą. Skubotai baigęs pirmąjį veikalo tomą, jis savo rankraštį pateikė ištikimam bičiuliui Jonui Stuartui Mill peržiūrėjimui ir kritikai.

Atsitiko nesitikėtus priepuolys. Išskyrus užsilikusį keleto puslapių, visas rankraštis dingso su dūmais. Mat, tarnaitė rankraščio puslapius pavartoję pečiui užkurti. Pačiam Jonui Stuartui Mill buvo juodoji naktis, kai nubalgęs ir drebėdamas autoriui pranešė liūdną žinią.

Prasišalinus nuliūdusiam pranešėjui, kai autorius su savo žmona pasilikto vienuodu, Carlyle tarė:

"Vargšas Jonas Stuartas Mill baisiai nusiminęs dėl ištikusio nesitikėto prietikio. Mes turime stengtis paslėpti nuo jo mūsų pačių susikirtimą: dėl *brangaus* rankraščio netekimo."

Tikrovėje, jiems tas rankraštis buvo be galo *brangus*, nes pasitikėjo už jį gauti honorarą pinigais. O dabar jie patys buvo suvarge, neturėdami nė skatiko pragyvenimui. Be to, pačiam autoriui tas rankraštis labai buvo *brangus*, nes skubotai rašė ir baigęs vieną ar kitą skyrių, pasididžiudamas, jis manė, kad daugiau nebereikės rinkinių svarbių žinių nuorašų, ir dėl to sunaikino rūpestingai rinktąją medžiagą.

Jis buvo škotas, ir kitą dieną jame užvirė visas jo kraujas. Užsakęs popieros rašymui, jis sėdosi ir ėmęs savo dienyną, įrašė:

"Taip yra lyg nematomasis mano mokytojas būtų suplėšęs mano sąsiuviną, kuomet jam parodžiau, ir paskui tarė:—*Tai ne gerai, mano vaikelai, ir pats turi jį parašyti GERIAU!*"

Ir Tomas Carlyle sėdosi, ryždamas su atsidavimu pradėti erudicingai rašyti naująją *Prancūzų Revoliucijos* istoriją. Kai baigė, kritikai ją įvertino ir pripažino tikrai kūrybinį istorinį veikalą. Pats Tomas Carlyle šiandien yra pagarsėjęs vien dėl to istorinio veikalą, kurį antru kartu parašė su tokiu nepaprastu ryžtingumu ir kešdamas skurdą, nes gyveno nedatekluije ir vargingose apylostovose.

To pagarsėjusio anglų literato ryžtingumas ir uolumas nepavydėtinae spaudos darbe sek-

tinus ypatingai plunksnos mlytojams. Mes gerai suprantame skurdžią mūsų rašytojų ir kūrėjų dalį. Nė vienas iš jų nepralobo iš pasiaukojimo lietuvių spaudos tarnybai. Tačiau, daugelis leido gabiai savo plunksnai surūdyti ir tuo palaidojo savo talentus vien dėl to, kad vienas ar kitas jų rankraštis dingso su dūmais, ir jie nebisiaukėjo kaip Tomas Carlyle iš naujo pradėti su atsidavimu rašyti ar kurti visai naująjį kūrinį.

Daugelis liovė rašyti vien dėl to, kad vieną ar kitą jų rankraštį redakcija atmetė ir netalpinio laikraščio skiltyse. Tačiau, jei jie būtų vėl sėdę prie stalo ir būtų erudicingai rašę visai naująjį straipsnį ar kūrinių, jis gal būtų tapęs klasiškais kūrinys arba šedevras.

Rašytojai ir kūrėjai, kurie turi patraukimą prie rašymo ir kūrybingumo, pasitaikiusios klūstys neturėtų jų perblostyti, ir jie neturėtų savo plunksnai leisti rūdyti. Tačiau jie turėtų giliau įžvelgti ir kūrybingumą ir savo talentus aukoti artimo sielos išganymui ir Dievo Karalystės plitimui čia, šemėje.

Tuo tarpu negalima praleisti pro šalį ir apgailėstaudami turime reikšti, kad kai kurių mūšų katalikų rašytojų ir kūrėjų raštai arba kūrinių daugumoje nėra katalikiški. Po jais galėtų pasirašyti laisvamaniai ir ateistai, nes nesiranda Kristaus dvasios, nėra krikščioniškosios nuotaikos.

Kuomet katalikų rašytojas rašo ir kuria, jis savo kūryboje turėtų visada būti atvirasis katalikas ir turi visada sėti anti-gamtinę sėklą. Skaitytojai turėtų jo raštuose matyti ir jausit, kad pats kūrėjas yra tikras katalikas ir nesigėdi viešai išpažinti katalikų tikėjimo savo kūrybingume. O katalikų autoriai negali patikti visiems, jei negali pataikuoti vien gamtiniam teisingumui. Katalikų rašytojai ir kūrėjai turi imti anti-gamtinį motyvą ir turi juo vadautis visuose savo raštuose ar kūriniuose. Tada iš dailiosios literatūros išnyks pagonybės dvasia, gi jos vietoje klestės žydrioji krikščionybė ir visa tai, kas išganinga tautai, kas nupepininga nemarioms sieloms, duodant priklausomą ir pridedant garbę Amžinajam Visatos Kūrėjui ir Valdovui.

A. T. (Samata)

## UŽKIRSKIME KELIĄ ŠLAMŠTUI

Prieš mane guli storas vieno kareivio sąsiuvinys, iki paskutinio puslapio prirašytas kareivinėse girdėtų dainų. Verčiu sąsiuvinio lapus ir savo akimis nenoriu tikėti: visame rinkinyje tėra tik trejetas liaudies dainų, o toliau pilni puslapiai nuvalkiotų šliagerių ir piemeniškių "talaluškių". Kyla skaudus klausimas, kodėl į karių tarpą taip sparčiai veržiasi tie miesto šliageriai, nelietuviški romansai ir liaudies motyvais sustatytos tiesiog šlykščios "dainuokos"? Visiems miela, kai žvalios karių gretos traukia skambias dainas, bet kodėl atliekamu laiku visuose kareivinių kampuose tik visokie "Kapitan, kapitan", "Viena pamyliėjau, kitą bučiavau" ir kitokios "dainos" tegirdėti?

I kariuomenės eiles sueina daugiausia kaimo vyrai. Jaunam sodžiaus žmogui lietuviška liaudies daina yra jaugusi ir pačią širdį, nes jis nuo pat kūdikystės dienų buvo jos liuliuojamas. Kaimo jaunimas dar begales dainų moka, bet kodėl jos taip retai tesuskamba kazematuose? At-eina į karių šeimą moksleiviai ir visokie miesto "ffantai", ir visa gerkle užtraukia kokią foks-turo melodiją, o sodžiaus jaunuoliui atrodo, kad tai gražu ir įdomu. Jis ima sąsiuvinį ir jame surašo visus tuos "per-lus".

Skaudu darosi tai matant, bet kodėl niekas nesirūpina užkirsti kelią panašioms dainoms skverbtis į karių tarpą? Rodos, nėra reikalo aiškinti, kad tuo yra daroma dviguba žala: viena, kad visi miesto šliageriai ir užpakalį nustumia didžiausią mūsų tautos turimą—lietuvišką dainą, o antra, kad įvairios rusiškos melodijos, dažniausiai lydimos antimorališkų žodžių, užteršia mūsų karių vaizduotę ir tuo daro juos dvasiškai silpnensniais. Vietoj dainavę apie žirgą ir mergele, jauni kaimo vyrai čia pripranta prie dainų, kuriose figūruoja nešvari gatvė, puolusi mergaitė ir alaus bokalas.

Galiausiai grįžkime prie pradžioje minėto kareivio sąsiuvinio. Tas kareivis greit grįš į kaimą, o jo "dainų" rinkinys pateks į daugelį rankų ir lūpų. Taip pamažėl į mūsų mieląjį kaimą versis biauirus šlamštas, kuris mūsų tautai nieko gera nežada. Tiesa, liūdno mūsų liaudies dainos; mes dažnai kartojame, kad, laisvai gyvenant, linksniau reikėtų dainuoti. Gerai. Turime jau daug skambių karinių dainų, kurių žodžiai ir melodija kiekvienam klausytojui aukštyn kelia žvilgsnius ir gy-

venimo ugnimi uždega širdis. Tas dainas tik mūsų kariai gali lengviausiai nešti į liaudį, nes karių eilėse visi turi progą jas išmokti. Pasistenkime, kad kiekvienas jaunuolis ištisą rinkinį tokių dainų ir kaimą parsineštų. Tegul mūsų broliai, lankoj šieną piudami ir ant prieklėčio rymodami, dainuoja apie gaudžiančius trimitus, žvilgančius kardus ir visuomet dainuojančius Lietuvos kareivius. Tegul karinės dainos kariaiškai nu-teikia kiekvieno lietuvio dvasia. Kai nevalios metuose mes dainose išreiškėme laisvės dienų įgesį, taip dabar naujose karinėse dainose suliekiame savo plieninį pasiryžimą amžiais su ginklu rankose ir karšta meile širdyse budėti, kad prisikėlus! Lietuva visados būtų laisva. O visokiam miesto šlamštui uždarykime kareivinių duris ir užkelkime kaimo sodybų vartus.

Jaun. kareivis J. Kudžma ("K.")

## LIETUVIAI GERAI PASIRODĖ

Washington, D. C.—Balandžio 25, 26 ir 27 dienomis, Amerikos lietuviai buvo Čikagos Lietuvių Jaunimo Draugijos atstovaujami Folkloro šventėje, Vašingtone. Lietuvių Jaunimo d-jos tautiškių šokių grupė, Vytauti Baliajai vadovaujant, sulaukė didžiausio pasisekimo, bešokdami tokius lietuviškus šokius, kaip Blezdingėlė, Mikitą, Sukčių, Kepurinę ir tt. Šokėjai dalyvavo dar ir kituose koncertuose, Lietuvių - Amerikiečių bei Pabaltijo-Amerikos draugijų su-ruoštose. Šiuose koncertuose dalyvavo ir p. Pečiukaiytė, garsi Čikagos dainininkė. Po koncerto buvo renkama ir aukų Vilniaus kraštui šelpti.

Sokėjams bebūnant Vašingtone, Lietuvos Pasiuntinys paruošė jiems pietus Lietuvos Pasiuntinybėje, o Dr. Coutinho, Katalikų Universiteto profesorius, paruošė priėmimą p. Bieliajau bei p. Pečiukaiytės garbei Vašingtono Spaudos Klube. Čia dalyvavo ir p. Esūnas, Pabaltijo-Amerikos draugijos generalinis sekretorius. A. Džukas

## SPORTIŠKŲ ĮRANKIŲ DIRBTUVĖ VILNIUJE

Vilnius.—Vilniaus Sporto Apygarda pirmasias savo veiklos metais suorganizavo Vilniuje sportiškų įrankių dirbtuvę. Tokios dirbtuvės iki šiol Vilnius ir visa Lietuva neturėjo. Ją suorganizavo naujai sudarytoji Vilniaus Sporto Apygardos vadovybė su jos pirmininku Pranu Žiežmaru priešakyje. Dabar visos Lietuvos sportininkai ir sportinės organizacijos bus aprūpinamos tarpininkų geros kokybės sporto įrankiais. Dirbtuvė pradėjo taisyti slides ir darė naujas, vėliau remontavo Vilniaus prieplaukų baidares ir valtis, artimiausiu laiku pradės statyti sklandytuvus ir vieną lėktuvą. Be to, dirbtuvė užsakyta nemaža baldų, kurie jose gaminami pagal būdingiausių Paryžiaus modelių. Dirbtuvėse dirba žymūs meistrai, su vedėju Nikodemu Garla.

Bucharestas.—Gegužės 2-ą Rumunijos autoritetai padarė daug krutų ir suėmė daugybę įtartinių vokiečių ir lenkų atbėgėlių užsiiminėjusių šnipinėjimu.

## KATEKIZMAS ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Farašė Kun. M. J. Duffy, vertė Kun. J. K. Miliauskas

### KETVIRTOJI LAIDA

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms priscina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32,

Wilkes-Barre, Pa.



## TERPETINO PRAMONĖ LIETUVOJE

Kaunas.—Jaunas pramonininkas Antanas Šukys, prieš kelėtą metų įsteigęs terpetiną ir kt. skystų kurų gaminimo įmonę, patiekia įdomių duomenų apie tos pramonės dides galimybes ateityje.

— Malkas kurui vartojta tik primityvūs žmonės, sako Šukys. Tačiau tos pačios malkos, paverttos į anglį, ne tik kad nenusituoja savo šiluminės vertės, bet dar pasidaro ekonomiškesnės ir duoda labai vertingų tepalų, skysto kuro ir kt. Medžio kokas centriniams šildymams labai tinka. Geležies gamyboje tik praėjusiam šimtmetyje medžio koką pakeitė anglies kokas, bet patys geriausiai plienai ir šiandien tegalima gaminti tik su medžio koksu. Medžio kokas vien dėl savo mažo pelningumo (turi pelnų nuo 0.2 iki 2.0 nuoš., tuo tarpu anglies kokas turi pelnų iki 15 nuoš) vartoti geresniai.

— Vien tik įvairių smalų perreitas metais Lietuva įsivežė iš užsienio už apie 800,000 litų. Tuo tarpu mūsų šalyje medžio smalos visiškai gali pakeisti užsienines: slianco, akmens anglies ir k.

— Iš apie 50,000 erdmeterių lapuočių medžių galima gauti apie 5,000 tonų medžio kokso gazinams generatoriams, apie 1,000 tonų smalos, apie 400 tonų acto, apie 300 tonų metilinio spirito ir apie 200 tonų acetono. Šių produktų vertė siektų apie 5 milijonus litų. Tokiai gamybai įrengti mašinos kainuotų apie 2 milijonus litų.

A. Šukys savo įmonėje apdirba tik daugiausiai spygliuočių (skujinių) medžių kelmus, ir tai daugiausiai senus apipuvusius, iš jų gaudamas terpetiną, medžio koką, smalą ir actinį vandenį, iš kurio toliau galima gaminti spiritą, actą ir acetoną, tik jau mažesniu nuoš. kaip iš lapuočių medžių.

Vien iš senų kelmų Lietuvoje galima per metus pagaminti iki 2,000 tonų terpetino. Ateis laikas, kada ne tik iš kelmų bus varomos vertingos medžiagos, bet visos be reikalo pūvančios skujos, šakos, luobos, žievės ir kitos medžių liekanos bus apdirbamos vertingiems produktams gauti.

Bucharestas.—Gegužės 2-ą Rumunijos autoritetai padarė daug krutų ir suėmė daugybę įtartinių vokiečių ir lenkų atbėgėlių užsiiminėjusių šnipinėjimu.



# VIETINĖS ŽINIOS

## SVARBUS SUSIRINKIMAS

Pereitą sekmadienį, gegužės 5-tą, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, Pittston'e, įvyko LRKSA 4-tos apskrities kuopų Seiman išrinktų delegatų susirinkimas. Dalyvavo apie 30 delegatų ir keliolika svečių.

Susirinkimui vadovavo apskrities valdyba.

Pasitarta kelionės ir kitais seiminiais reikalais.

Dauguma delegatų važiuos Seiman traukiniu, kiti savomis mašinomis.

Traukiniu išvyks sekmadienį, gegužės 19-tą, 7 A. M. iš Wilkes-Barre stoties. Kurie nori pasi- naudoti pigesniu ekskursiniu tikietu, turi vykti kartu su grupe. Grįžti galės ir atskirai (per 10 dienų). Ekskursinis tikietas round trip atsisis \$10.05.

Kurie norite išanksto užsirezervuoti tikietus, kreipkitės į Centrą, 73 E. South St., Wilkes-Barre; tel. 3-4711.

Susirinkime išleistos apskrities dovanos, kurias laimėjo šie asmenys: pirmą Eddie Keen, Pittston; antrą J. Burdulis, Kingston; trečią — Billy Rees-Ruseckas, Duryea.

## LRKSA 17-TOS KUOPOS NARIAMS

Iš prieštazės Seimo, 17-tos kuopos reguliaris susirinkimas šaukiamas viena savaitė anksčiau. Įvyks gegužės 12-tą, tuoj po sumos, Šv. Trejybės parapijos svetainėje, Wilkes-Barre.

Visi nariai kviečiami dalyvauti ir užsimokėti savo duokles.

J. Batvinskas, pirmin.

## A. A. ANTANINA GARBAUSKIENĖ

Praeitą sekmadienį, gegužės 5-tą Retreat ligoninėje mirė L. R. K. S. A. 212-tos kuopos narė Antanina Garbauskienė, 57 metų amžiaus.

Buvo pašarvota dukters Klana- vičienės namuose, 17 Sheridan St., Plains.

Gegužės 8-tą iš Miners Šv. Pranciškaus bažnyčios po gedu- lingų pamaldų, kurias atnašavo vietos klebonas kun. A. Ežerskis, palaidota parapijos kapuose.

Velionė paliko 3 vaikus, 5 anūkus ir 2 seseris.

Šermenyse ir laidotuvėse gra- žiai ir nuoširdžiai patarnavo visai apylinkei gerai žinomas laidotuvių direktorius Kazys Liegus iš Wilkes-Barre.

Tesuteikia Aukščiausias velenės sielai amžiną atilsį!

## PLYMOUTH

### LRKSA 6-TOS KUOPOS NARIAMS

6-tos kuopos susirinkimas įvyks gegužės 12-tą, tuoj po sumai bažnytinėje svetainėje. Malonėkit visi nariai atsilankyti.

Sekr.

### CHORAS ATKARTOS MINSTREL SHOW

Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujant muz. Petriui Karašauskui, atkartos Minstrel Show šį sekmadienį, gegužės 12-tą, parapijos auditorijoje.

Programa bus du kartu—2:15 P. M. ir 8:00 P. M.

Muz. Petriui Karašauskui asistuoja šokių mokytojas E. Dwyer, akompanistė Mrs. A. Mras. C. Butsevicius, J. Markevicius, J. Januška, E. Adomynas, J. Simonaitis, C. Melkus.

Rengėjų komitetas: garbės pirmsėdžiai kl. kun. A. Sinkevičius ir asistentas kun. J. Andriūška; A. Brazaitis, A. Antanavičius, E. Navickas, J. Rydzewsky, C. Melkus ir A. Česnulevičius.

Pirmu kartu Minstrel Show buvo pastatytas balandžio 21-mą. Publikos patenkinimui, rengėjai nusprendė atkartoti.

Šį Minstrel Show vertėtų pamatyti visiems. Rengėjai kviečia vietinius ir svečius.

### PLYMOUTH RENGIASI PRIE EUCHARISTINIO KONGRESO

Gegužės 16-tą Plymouth'e įvyks metinis Scrantų diecezijos Eucharistinis Konresas.

Boro autoritetai darbuojasi išdailinti, išdekoruoti gatves ir kaip galint gražiau priimti kongresą.

Eucharistinio kongreso pamaldos bus šv. Vincento bažnyčioje iš kurios didžioji procesija eis Eno, West Main gatvėmis į Huber stadioną, kur įvyks palaiminimo ceremonijos.

## MIRĖ

A. A. ADOMAS GRABLIAUSKAS, gyv. 46 Dorrance St., Wyoming, palaidotas iš Pittston'o Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose.

## KINGSTON

### LRKSA 34-TOS KUOPOS SUSIRINKIMAS

Įvyks sekmadienį, gegužės 12 dieną, 1940, 2 val. po pietų po- bažnytinėje svetainėje. Malonėkit susirinkti visi nariai ir užsimokėti mėnesines duokles. Taip pat bus svarstoma daug dalykų, ypač siunčiant delegatus į Seimą.

Adolfas Kaduškevičius, pirm. Antanas Soroka, fin. raštin.

### METINIS SODALIEČIŲ ŠOKIS



Apolionija Pilekaitė

P-lė Apolionija Pilekaitė yra išrinkta pirmsėdė Šv. Marijos parapijos Sodaliečių metinio gegužinio Semi-Formal šokio, kuris įvyks penktadienio vakarą, gegužės 17, 1940, Manfield Ballroom, So. Washington St., Wilkes-Barre.

Gros Frank Lombardo's orkestras.

Palaidotas gegužės 9-tą iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose.

Paliko našlę Agotą, 4 dukteris, 4 sūnus, 2 seseris ir 1 brolij. Sūnus Albertas mokinas St. Bonaventūro kolegijoje, Allegany, N. Y., ir yra plačiai žinomas futbolistas.

Velionis iš Lietuvos atvyko 40 metų atgal ir apsigyveno šioje sekcijoje.

### SODALIEČIŲ SUSIRINKIMAS

Sekmadienio rytą, gegužės 12, 1940, po pirmų Šv. Mišių, įvyks svarbus Šv. Marijos parapijos sodaliečių susirinkimas. Pirm. Marijona Šerkšnaitė kviečia visas sodalietes į šį susirinkimą, nes bus rinkimas Gegužės Karalienės vainikuotojos. Vainikavimas įvyks sekmadienį, gegužės 26, 1940.

### BENDRA KOMUNIJA MOTINŲ INTENCIJA

Pagerbimui motinų, sekmadienį, gegužės 12, sodalietės ir Šv. Vardo draugijos nariai bendrai priims Šv. Komuniją laike Šv.

## METINIS "GARSO" IR 4 APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS ARTINASI

Metinis "Garso" ir LRKSA 4-tos apskrities išvažiavimas yra gražiausias ir įdomiausias Wyoming Klono ir apielinkės įvykis.

Ir šiemet tas didžiulis išvažiavimas bus Liepos-July 4, Fernbrook parke. Tai bus vėl geriausia proga linksmam praleisti didžiausią Amerikos tautinę—nepriklausomybės šventę.

Rengimo Komitetas

### Mišių, kurias atlaikys klebonas kun. J. V. Inčiūra 8:00 val. ryte.

Ar galėtų dukrelės ir sūneliai gražesniu būdu pagerbti savo motinėles—gyvas bei mirusias, kaip išklausančios Šv. Mišias ir priimančios Šv. Komuniją motinų intencija? Mano nuomone, gražesnio būdo nėra.

M. V. Šerkšnaitė

## PITTSTON

### GIMTADIENIO PARTY

Grupė draugų ir pažįstamų surengė gimtadienio partę poniai Margaritai Kižienei, 134 Church St., šeštadienio vakarą, gegužės 4-tą. Dalyvavo šie:

Mr. ir Mrs. Antanas Vaitkevičius, Mr. ir Mrs. Jonas Bepirštis, Mrs. Miliauskienė, Mrs. Stasiulevičienė, Mr. ir Mrs. Remus, Mrs. Taleckienė, Mrs. Kaveckienė, Mrs. Rekuviene, Mrs. Čaplėkienė, Mrs. Ražviniene, Mr. Laibinis, Mrs. Connell, Mrs. Dereškevičienė, Mrs. Krutuliene iš Pittston, Mr. ir Mrs. Simonas Abromavičius, Mr. ir Mrs. Antanas Levanaavičius, Mrs. Balekovičienė, Mr. ir Mrs. Ignas Juknis, Mr. ir Mrs. Mikas Karosas, Mr. ir Mrs. William Shank, Mrs. Griškonienė, Mrs. Kazakevičienė, Mr. ir Mrs. Vincas Seilius, Mr. ir Mrs. Pranas Krūnauškas, Mr. ir Mrs. Stanis Čibulskas—iš Exeter, Mrs. Valiūnė, Mr. ir Mrs. Jučas iš Wyoming, Mrs. Jonelūnas iš Falls, Mrs. Gillen iš Old Forge.

### POV. KAPOCIUS MIRĖ

Pereitą sekmadienį, gegužės 5-tą, Pittston'o ligoninėje mirė Povilas KAPOCIUS, 54 metų, gyv. 68 Lambert St., Pittston. Jis dirbo Leo Walk kasykloje, Wyoming, kur jį sunkiai sužeidė nukritusi uola. Atvežus ligoninėn tuoj mirė.

Palaidotas gegužės 9-tą iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose.

Paliko našlę Agotą, 4 dukteris, 4 sūnus, 2 seseris ir 1 brolij. Sūnus Albertas mokinas St. Bonaventūro kolegijoje, Allegany, N. Y., ir yra plačiai žinomas futbolistas.

Velionis iš Lietuvos atvyko 40 metų atgal ir apsigyveno šioje sekcijoje.

### VILNIJOS LIETUVIAMS

Lietuvos Gen. Konsulato New York Aukų Pakvitavimas Nr. 33

- Winnepogo Liet. L. L. G. B. F. Kom. surinko Kanados dol. 10.75, Kanados paštui diskontavus 1.21 dol., liko, pristuntė K. Beniušis ..... \$ 9.54
- Birutės Ratelis, Binghamton, N. Y., Vasario 16 min. peln. pris. K. L. Almanas ..... 3.75
- Šv. Juozapo parapija, Binghamton, N. Y., surinko, pris. K. L. Almanas ..... 9.13
- LDS 98 kp., Washington, Pa., Viln. liet. naudai vakar. peln., pris. J. Mitchell ..... 22.00
- Lietuvos Dienos Pas. Par. New York Komitetas, New York, N. Y. .... 116.84
- SLA 236 kuopa, Toronto, Ont., Canada, per SLA sekr. Dr. M. Viniką, pris. kuopos išd. M. F. Jokubynienė 36.93
- Šv. Pranciškaus pašalp. d-ja, Great Neck, L. I., N. Y., per W. Bozą ..... 10.35
- Liet. Kontraktorių Sąjūdis, Brooklyn, N. Y., surinko, pris. St. M. Karvelis ..... 559.00
- Baltimbre, Md., Liet. Salės B-vė paskyrė pelną iš Liet. kar. žygio Vilniun filmos demonstravimo—\$10.00; br. Motūzai pauk—\$10.00; viso, per Z. Gapšį ..... 25.00
- L. J. Esūnas, Washington, D. C. .... 5.00
- Viso ..... \$788.54
- Anksčiau paskelbta ..... \$11,544.97

Bendrai Vilnijos lietuviams \$12,333.51. Ši suma pervesta Vyr. Komitetui Vilniaus Kr. Remti.

### VILNIAUS GELEŽINIAM FONDUI

Lietuvos Dienos Pas. Par. New York Komitetas, New York, N. Y. .... 116.83

Nuo 1940 metų pradžios gauta ir paskelbta ..... 19.59

Viso V. G. Fondui ..... \$136.42

Ši suma pervesta Vilniaus Geležiniam Fondui.

Lietuvos Generalinis Konsulatas visiems aukojusiems, rinkėjams, bei šiaip prisidėjusiems nuoširdžiai dėkoja.

Consulate General of Lithuania 16 West 75th St., New York, N. Y.

Aleksandrija.—Aigipto vyriausybė ruošia kraštą atremti bile priešo smūgius.



LEO J. SINCAVAGE

## LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Tikslus yra daleidimas, kad gerai organizuotas koncernas su visais patogumais tinkamam vedimui jo biznio gali atsielti ir palaikyti savo pasisekimą tikrai teikdamas aukštos vertės prekę ir teikdamas savo klientams teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.

LEO J. SINCAVAGE, 753 Main St., Sugar Notch Wilkes-Barre 2-9639

## JUOKAI

### Pasiruošę

Studentas neišlaikė egzaminų ir telegrafuoja savo broliui: "Egzaminų neišlaikiau. Paruošk tėvą."

Brolis atsako: "Tėvą paruošiau. Dabar pasiruošk pats."

Puskarininkis: Eilini Kruopi, pasakyk man, kas yra strategija arba karo mokslas?

Kruopis: Strategija, tanista puskarininke, yra toks dalykas, kaip geriausiai apgauti priešą. Pavyzdžiui, mums nebėra sovinių, o mes vis vien šaudome, kad priešas nepastebėtų, jog mes nebeturime kuo šaudyti.

## PAIEŠKOJIMAI

Turiu Amerikoj du sūnus. Jau aš nuo jų negaunu jokios žinios koki 8 metai, ar jie gyvi ar mirę. Prašau atsiliepti, arba jei kas apie juos žino —prašau pranešti. Matas Vizbaras, Gižų val., Vilkaviškio apskr., Gižų kaimo.

PAIEŠKAU Anelės Maleckaitės (po vyrų pavardės nežinau). Kilus iš Migonių kaimo, Darsūniškio parapijos. Girdėjau, gyvena Worcesterysty. Būčiau dėkinga, jeigu atsiliieptų šiuo adresu: Marcelė Murauskaitė-Lomsargienė, 15 Chestnut St., Pittston (Inkerman), Pa. Beje, būsiu LRKSA Seime Worcesterysty ir jei tik sužiniosiu, kad ten gyvena stengsiuos atilankyti.

## BEDELL HARDWARE CO.

Hardware—Farm Supplies Machinery Mill City, Penna.

## ERK HARDWARE CO.

Hardware—Refrigerators Farm Tools Main St. Honesdale, Pa.

## PARENGIMAI

ŠIE PARENGIMAI telpa dyktai ty kuopų ir draugijų, kurios spaudos darbus duoda "GARSULI."

CLAM BAKE IR SOKIUS rengia Lietuvių Moterų Klubas iš Plains, šeštadienį gegužės 18, 7:30 vakare, Vyrų Klubu salėj, 41 Mack St., Plains, Pa. Įžanga 25c.

CARD PARTY Šv. Kazimiero parapijos naudai įvyks sekmadienio vakarą, gegužės 19, Saint Michael's Hall, Fellows Ave., Breslau, Pa. Užkandžiai, durų dovanos. Įžanga 35c.

PROGRESYVIŲ KLUBAS ruošia įdomią programą sekmadienį, gegužės 26, Klubu svetainėje, 325 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa. Vaidins komediją "Vienas iš mūsų tur apsiievesti" ir dramą "Kerštingi Meilė". Po vaidinimo bus balius. Pradžią 6:30 val. vakare. Įžanga 35c.

KONCERTA rengia Šv. Marijos parapijos choras sekmadienį, birželio 2, 1940, parapijos salėj, Zerby Ave., Kingston, Pa. Gros Westward Ho Rangers orkestras. Pradžią 7:30 val. vakaro. Įžanga 50 centų ir 75 centai.

## LIETUVI-KATALIKE, SKAITYK ŠIUOS LAIKRAŠČIUS

"GARSAS," LRKSA organas, savaitraštis, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Kaina \$2.00 metams.

"AMERIKA," savaitraštis. Leidžia Lietuvių Universali Biuras, Inc., 423 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kaina metams \$2.00.

"DARBININKAS," Liet. Šv. Juozapo Darbininkų Sąjogos organas, išeina du kart į savaitę, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Metams \$4.00, pusmečiui \$2.00.

"DRAUGAS," vienintelis Amerikos lietuvių katalikų dienraštis, 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$6.00.

## ANGLIŠKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNĖLIS

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliškai susikalbėti. Žodynėlis turi arti pustrėčio šimto puslapių, pailgo formato, parankus nešiotis kišeniui ir kiekvienam reikale naudotis.

Kaina 1 Doleris

"GARSAS," P. O. Box 32. Wilkes-Barre, Pa.

## NAMAS PARDAVIMUI

### DIDELIS BARGENAS!

LRKSA parduoda didelį namą su 5 automobilių garažu, 555 ORCHARD ST., WARRIOR RUN, PA. Namai tinka krautuvei ir galima įtaisyti tris apartamentus. Prie patogios gatvės ir "sidwalk'ų". Sale puikus 50x200 pėdų lotas.

PARDAVIMO SĄLYGOS YRA KUO GERIAUSIOS. Labai mažas įmokėjimas (down payment). Jūs galėsite mokėti kaip rendą mažais mokėjimais — po \$30.00 per mėnesį—ir tas padengs nuosimtį ir mažins sumą (principal).

Pasinaudokit puikiu bargenu!

Kreipkitės tiesiog į:

## LRKSA CENTRO OFISĄ

73 E. SOUTH ST., WILKES-BARRE, PA.



PLYMOUTH'O ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS CHORAS SU SAVO VADAIS

Šis sekmadienį, gegužės 12, 2:15 P. M., ir 8:00 P. M., parapijos auditorijoje, šis choras atkartos Minstrel Show.